

o Bible. Matthew. Sagamu. 1894.

NSACHILO NSWAMU

KWA MATTAYO KWA

NONGA YA KAGURU

**THE GOSPEL OF ST. MATTHEW IN THE
KAGURU LANGUAGE
(TENTATIVE EDITION)**

**LONDON:
BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.**

1894.

NSACHILO NSWAMU

KWA

M A T T A Y O .

CHITABU cha cheleko chakwe Isa Masiya, Mwana 1
wa Dawudi, Mwana wa Ibrahimu.

Ibrahimu hakeleka Isaaka; Isaaka keleka Yakobo; 2
Yakobo keleka Yuda na ndugu zakwe; Yuda keleka 3
Farez na Zara kwa Tamar; Farez keleka Hesrom;
Hesrom keleka Aram; Aram keleka Amminadab; 4
Amminadab keleka Nahshon; Nahshon keleka Sal- 5
moni; Salmoni keleka Boaz kwa Rahab; Boaz keleka
Obed kwa Ruth; Obed keleka Yese; Yese keleka 6
Dawudi, Mundewa.

Na Dawudi keleka Sulimani kwakwe wa Uriya;
Na Sulimani keleka Rehaboyam; Rehaboyam kele- 7
ka Abiya; Abiya keleka Asa; Asa keleka Yehosha- 8
fat. Yehoshafat keleka Yoram; Yoram keleka 9
Uzziya; Uzziya keleka Yotham; Yotham keleka Ahaz;
Ahaz keleka Hezekiya; Hezekiya keleka Manasseh; 10
Manasseh keleka Amoni; Amoni keleka Yosiya; 11
Yosiya keleka Yekoniya na ndugu wakwe magera
wa howasamigwa Babeli.

Na hanyuma ya kusamigwa Babeli Yekoniya keleka 12
Shealtiel; Shealtiel keleka Zerubabel; Zerubabel 13
keleka Abihud; Abihud keleka Eliyakim; Eliyakim
keleka Azor; Azor keleka Sadok; Sadok keleka 14
Ahim; Ahim keleka Eliyud; Eliyud keleka Eleaza; 15
Eleaza keleka Mattan; Mattan keleka Yakobo; Ya- 16
kobo keleka Yusufu yoile mulume wakwe Mariyamu,
yoile kamweleka Isa iyekwinangigwa Masiya, Navo 17

MATTAYO, I. II.

- veleko vose kukonga Iburahinu hatta Dawudi veleko ikumi na vinne; na vo kukonga Dawudi hatta kusami-gwa Babeli veleko ikumi na vinne; na vo kukonga kusa-migwa Babeli hatta Masiya veleko kumi na vinne.
- 18 Na cheleko chakwe Isa Masiya hachuwa nhavi: Howalagana nyina yakwe Mariyamu na Yusufu, wasinatiwakitanghanile hamwedu, hakoneka kena
- 19 inda kwa Muye Musunhile. Naye Yusufu Mulume yahowa mwene kuliganisa yasihanange kumwibusa,
- 20 hakagamba kumuleka kwa chinyele. Hoyowa yaku-gelagela nhavi malayika wa Mundewa kamulawila mu njozi, kamutamila, Yusufu, Mwana wa Daudi, uhogohe kumulonda mukago Mariyamu: kwa nhani cho yokweleka no chicho cha Muye Musunhile.
- 21 Naye kokweleka mudodo mulume komwinanga disina dyakwe Isa, kwa nhani no yeye kowahonya wanhu
- 22 wakwe mu wihi wawo. Nhavi vose havitendigwa yafuluswe dyo yalongigwa na Mundewa kwa wago-nesi, yakulonga, langisa, Mwana mwali kokwigala inda, naye kokweleka Mwana, na momwinanga disina dyakwe Emmanueli, dyoile dilongigwa, Mulungu
- 24 nase. Hoyenuka Yusufu mu nhongo, katenda vina voyalongigwa na Malayika wa Mundewa kamulonda
- 25 mukagwe; aha hamumanyile hatta keleka mwangwe wa kulongola kamwinanga disina dyakwe Isa.
- 2 HOYELEKWA Isa mu Betulehemu wa Uyahudi, majua ga Mundewa Herode, wamajusi wa Masharika
- 2 wafika Yerusalemi; walonga, Kowa hoki yeye yoile kelekwa Mundewa wa Wayahud? Kwa nhani chona nyeredzi zakwe mu mashariki nase chija chimufuga-nile. Hoyahulika yaya Mundewa Herode kona
- 3 usungu na Yerusalemi yose naye. Kakonghola wa-kohani wakulu wose na wawandiki wa wanhu, kawosa,
- 5 Masiya kusigwa yelekeligwe hoki? Nawo wamuta-mila mu Betulehemu ya Uyahudi, vina voyawandikwa na wagonesi nagwe Betlehemu si ndodo mu wajumbe wa wayahudi kwa nhani mu Gwegwe kolawa Mu-
- 7 ndewa yoile kowatema wanhu wangu Israeli. Bassi Herode hoyawenanga kwa chinyele Wamajusi ka-wosa muno magera ga milaki nyeredzi hoyoneka.
- 8 Kawatuma Betulehemu, kawatamila, luteni, muka-langisise mbuli ya Imwana; na muhamona muni-

MATTAYO, II. III.

tumile nsachilo ninga naniye nije nimufugamile.
 Howamuhulike Mundewa, waluta, naye nyeredzi yo 9
 wonile mu Mashariki iwalongolela hatta ija ima
 muchanya ya hanlu ho yali Imwana. Wahayona 10
 nyeredzi wasekelela luseko luswamu. Wengila ku- 11
 nyumba wamona Imwana na Mariyamu Nyinakwe;
 wafugama na wamufugamila; na wahamala kuhola
 sawo yawo wamulafila, tunu, na thahabu, na uvumba,
 na manemane. Na howakonesigwe mu njozi wasi- 12
 muile Herode waluta kwawo kwa njila zingi.

Na wawo howamala kuluta kwawo, Malayika ya 13
 Mundewa kamulawila Yusufu mu njozi, kamuta-
 mila, winuke, umulonde Mwana na Nyinakwe,
 utije, hatta Misiri, wikale uko hatta manikukuta-
 mila; kwa nhani Herode komuhananga Mwana
 yamwagilise. Naye hoyenuka kalonda Mwana na 14
 Nyinakwe mu chilo kaluta hatta Misiri. Kowa 15
 ukudya hatta hoyofa Herode; hatta dyofuluswe
 dyoyalonga Mundewa kwa wagonesi, yakulonga, mu
 Misiri nimwenanga mwanangu. Naye Herode ya- 16
 hona kwamba kadanhilisigwa na wamamajusi, kowa
 na nyono nyingi katuma kakoma waana wose, awoile
 mu Belulehemu na lwimbi lwakwe lose, kukonga
 mimwaka mili awoile wahunguka kwa magera go-
 yamanya kwa mamajusi. Nobaho dyofuluswa dyo- 17
 yalonga mugonesi Yeremiya, yakulonga, dijwi di- 18
 hulikigwa mu Rama, chililo na malililo makulu, na
 usungu wingi, Raheli yakulilila wanagwe, yahavumile
 kuhongeswa, kwa nhani hachaka.

Hoyofa Herode, Malayika ya Mundewa kamula- 19
 wila Yusufu mu njozi mu Misiri, kamutamila, Leguka, 20
 umulonde mudodo na nyinakwe, ulute chilunga cha
 Israeli: wadya wofa awoile wohahanga muye wa
 Mudodo. Kaleguka kamulonda mudodo na nyina 21
 keja chilunga cha Israeli. Ninga hoyahulika ya 22
 kwamba Arkhelawo katema mu Uyahudi hanhu ha
 Herode Babakwe kogoha kuluta uko. Na hoyona
 jawabu mu njozi kaluta zakwe hatta chilunga cha
 Galilaya, keja kekala hasi mu kaya yoile inangigwa 23
 Nazareti; ninga dyongeswe dyoile dilongigwa nawo
 wagonesi, kokwinangigwa Munazarayo.

MAJUA gadya keja Yohana Mubatzaji yakulonga 3

MATTAYO, III. IV.

- 2 mu nyika mwa Uyahudi, yakulonga, lambeni; kwa
 3 nhani Undewa wa kulanga ukusegelela. Yuyo no
 yeye yoile kalongigwa na Mugonesi Isaya, yakulonga,
 diji dyakwe yekulila mu nyika, tendeni njila ya
 4 Mundewa, goloseni njila yakwe. Naye Yohana ha-
 kowa na vivalo ya njwili za ngamila, na lukowa wa
 nghingo mu chuno mwakwe, na chakudiya chakwe
 zige na uki ya kumbago.
- 5 Wamulawila Yerusalemi na Uyahudi wose na chilu-
 6 nga chose ya lwandi wa Yardeni, wabatizwa naye mu
 7 luwanda Yardeni wakuvumila wi hi wawo. Hatta
 hoyawona Mafarisayo wengi na Masadukayo wengi
 wakwija kwa ubatizo wakwe, kawatamila, Anye,
 waana wa majoka, nani yo yoile kawonesha mutije
 8 nyono yokwijile? Tendeni mamudiyo yoile gayagila
 9 kulamba. Muhagele kulonga mu moyo, chenaye
 Baba, no yeye Iburahimu; kwa nhani nikuwatamila
 ya kwamba Mulungu yakudaha kwa mawe yaya kumu-
 10 tendela Iburahimu wadodo. Hatta diyero nhemo
 ikwikala mwisina mwa mabiki; nayo dyo dyose dibiki
 idisikweleka mamudiyo maswamu dikutemwa, diku-
 11 tagigwa mu moto. Aniye nikubatizwa kwa meji kwa
 kulamba: yeye yeikunyandamila ni mungufu kusuma
 aniye, isinyagila hatta kwigala vilwatu vyakwe; naye
 kowabatiza kwa Muye Musunhile na kwa moto.
- 12 Pepewo dyakwe dya mu mukono mwakwe naye ko-
 sunha muno sakafu yakwe, konghola uhemba mu
 kano ninga mabusi koyasoma kwa moto usikusima.
- 13 Nobaho Isa yakulawa Galilaya yakumufikila Yohana
 14 mu Yardeni, yabatizwe naye. Ninga Yohana kamu-
 lemesa, yakulonga, aniye inyagila kubatizwa nagwe,
 15 nagwe kwija kwangu? Kamuhitula Isa kamutamila
 uleke sambiha kwa nhani nhavi ichagila kongesa ku-
 liganisa kose. Kumala kamuleka.
- 16 Naye Isa hoyamala kubatizwa kalawa siludaha mu
 meji: ulanga ugubuka, kona Muye wa Mulungu uku-
 17 dulika vina njiwa, ukamwijila: na diji mu ulanga
 ikulonga, Yuyu ni Mwanangu nimwendile yoile
 kanyendesha.
- 4 ISA kalongoswa mu nyika na Muye yagesigwe na
 2 Shetani. Kafunga majua makumi manne misi na
 3 chilo hanyuma kona njala. Mudasi kamusegelela ka-

MATTAYO, IV.

mutamila hono ni gwegwe Mwana wa Mulungu
 Uyalongele mawe aya yowe vinolo. Kamuhitula ka- 4
 longa, iwandikigwa, munhu hekwikala kwa chinolo du,
 ninga kwa nonga ikulawa mu mulomo wa Mulungu.
 Bassi Shetani kamwigala hatta kaya inoga, kamwika 5
 muchanya ya munara wa hekalu, kamutamila; hono 6
 nigwegwe Mwana wa Mulungu, ukigume hasi; kwa
 nhani iwandikigwa kokutumila malayika wakwe, wa-
 kwigala mu mikono mwawo, uhatowe mugulu wako
 mu diwe. Isa kamutamila iwandikigwa kayhi, uha- 7
 mugese Mundewa Mulungu wako. Shetani kamwi- 8
 gala kayhi mu ditunda dikulu muno, kamonesa
 Undewa wose wa mu isi, na ukulu wawo, kamuta-
 mila, azi yose nokwingha, uhafugama kunifuga. 9
 Naye Isa kamutamila, luta kwako Shetani; kwa 10
 nhani iwandikigwa, komufugamila Mundewa Mulu-
 ngu wako, naye yuwayeka komufuga. Bassi Sheta- 11
 ni kamuleka, na Malayika weja wamwimilisa.

Hoyahulika Isa ya kwamba Yohana kohigwa 12
 kaluta zakwe hatta Galilaya. Kaleka Nazareti, keja, 13
 kekala Kapernaumi woile uko pwani mu lwimbi lwa
 Zabuloni na Nafthalim; ninga dyongeswe nonga ya 14
 mugonesi Isaya, yakulonga, chilunga cha Zabuloni na 15
 chilunga cha Nafthalimi, njila ya luwanda, kumwambu
 wa keli wa Yardeni, Galilaya ya makungugo; wanhu 16
 woile wekala mu chilo wona ujeru mwingi, na wadya
 awoile wekala hanhu na chinyefu ya kufa ujeru uwa
 dukikila.

Kukonga baho kakonga Isa kulonga na kugamba, 17
 Lambeni, kwa nhani Undewa wa kulanga uku-
 segelela.

Hoyowa Isa yakulalamuka habehi na lwanda lwa 18
 Galilaya, kona ndugu weli, Simani yoile kenangigwa.
 Petro na Andrea munduguze, wakuguma lwavu mu
 luwanda kwa nhani hawowa wavuvi. Kawatamila, 19
 nyandamileni naniye nowatenda wavula wa wanhu.
 Siludaha waleka nyavu zawo wamwandamila. 20

Yahalutilila kumwande, kona ndugu weli wengi, 21
 Yakobo wa Zebedayo na Yohana nduguye, mu chombo
 hamwedu na Baba yawo, wakugolosa nyavu zawo:
 kawenanga. Siludaha waleka chombo na Baba yawo 22
 wamwandamila.

MATTAYO, IV. V.

- 23 Katalamuka Isa Galilaya yose yakufunda mu ma-
kanisa yawo, na kutamila nsachilo ya Undewa na
kuhonya watamu wose na usoka wose mu wanhu.
- 24 Zilawa zinonga zakwe mu Sham yose: wamwigala
wose woile kuwa watamu, woile wakoligwa na matamu
yengiyengi na kusungha, nawo awena mpepo, na
- 25 awena chilalu, na awena kusohoka; kawahonya. Ma-
lundo mengi yamwandamila, kalawa Galilaya, na
Dekapoli, na Yerusalemi, na Uyahudi, na kumwambu
ya keli ya Yardeni.
- 5 YAHAYONA malundo yakukwila mwitunda; ke-
kala hasi wasungula wakwe wamwijila. Kagubula
- 3 mulomo wakwe kawafunda, yakulonga: ibeka woile
wakiwa kwa moyo; kwa nhani wawo ni Undewa wa
- 4 kulanga. Ibeka awena usungu; kwa nhani woho-
5 ngeswa. Ibeka awena digoya; kwa nhani wohala
- 6 chilunga. Ibeka awena njala na nghilu kwa kuliga-
7 nisa; kwa nhani wokwiguta. Ibeka awena ubasi;
8 kwa nhani wokona ubasi. Ibeka awoile wera mi-
9 moyo; kwa nhani womona Mulungu. Ibeka aweku-
golosa digoya; kwa nhani wokwinangigwa waana
wa Mulungu.
- 10 Ibeka awekuwingigwa kwa chinghone ya kuligani-
11 sa; kwa nhani Undewa wa kulanga ni wawo. Ibeka
nyenye howahananga kuwaliga, na howahananga
kuwainga, na howahananga kulonga muchanya
yenu wo wose mbuli ihile kwa udasi kwa chinghone
- 12 yangu. Sekeleni, mukendeswe: ya kuwa mboto
yenu nyingi kulanga: kwa nhani vina yaya ha-
wawainga wagonesi awoile kumwande yenu.
- 13 Nyenye ni munyu wa chilunga: ninga vina munyu
udoda wagumigwa nhani munyu? Si dinoga kayhi
ng'o ninga kutagwa kunje, ilwatigwe na wanhu.
- 14 Nyenye ni ujeru wa chilunga, Kaya isidaha kufiswa
15 yoile muchanya ya ditunda: aha isikwasigwa taa
yikugumigwa hasi ya chisege, ninga kwikigwa
muchanya ya chuma chakwe nayo ikumulika wose
- 16 awoile umo mu uyumba. Ujeru wenu ukumulika
nhavi kumwande ya wanhu, hatta wone nhenda yenu
viswamu, wamutunye Baba yenu yoile kulanga.
- 17 Muhagamba nija kuzibana torati aha wagonesi.
Sijile kubana ninga kufulusa. Kwa nhani chaweru

MATTAYO, V.

nikuwatamila hatta ulanga na isi hozikuhera aha
chi harufu imwedu aha mbuli imwedu ya torati isi-
kwagilila, hatta zose zofuluswa. Naye yohananga 19
kuzibana mbuli yiyo yumonga hatta ndodo kusuma
zose, yahafundigwa nhavi wanhu kokwinangigwa
mudodo mu Undewa wa kulanga; naye yohananga
kuzitenda na kozikuwafunda, noyeye yokwinangigwa
mukulu mu Undewa wa kulanga. Kwa nhani niwa- 20
tamila honoisuile kuliganisa kwenu iluta kuliganisa
yawo wawandiki na Mafarisayo, musikwingila mu
Undewa wa kulanga. Hamuhulika wanhu wa katali 21
woile walonga uhakome, naye iyekukoma imwagila
kulamulwa, naniye nikuwatamila wo wose iyekona 22
nyono kwa munduguzo chaka imwagila kulamulwa
naye iyekumutamila ndugu wakwe Raka, imwagila
ideha: naye iyekulonga kubwarata, imwagila moto
wa Jehannum.

Hatta uhowa kwigala mafuwo yako hatta matha- 23
bahu, na uko uhagelagela ya kwamba munduguzo
kenayo mbuli muchanya yako; leka mafuwo yako 24
uko kumwande ya mathbahu, ulute ukakiyende
kukonga na munduguzo, hanyuma uye ukalafe
mafuwo yako. Ulagane na munghondo wako chim- 25
wandemwande uhowa naye mu njila, munghondo
yahakwigalile kwa Mukulu, aha mukulu yahaku-
lafe kwa wajelelo, aha uhagumigwe mu chumba.
Chaweru nikutamila, hulawa kudya hatta komala 26
kuliha pesa la mhero.

Muhulika wanhu wa katali vwalonga, uhengilile. 27
Naniye nikuwatamila, wose munhu ikumulangisa 28
hatta kumusulumila, kamala kumwingilila naye mu
moyo mwakwe. Vina digiso dyako dya kulume di- 29
kwingha nyono udingwole, uditage kutali; ibeka
chilungiso chimwedu chako chibanike, aha mutufi
wako mugima uhatagigwe mu Jehannum. Na vina 30
mukono wako wa kulume ukwingha nyona, udumule,
utage kutali; ibeka chilungiso chimwedu chako
chibanike, aha mutufi wako mugima uhatagigwe mu
Jehannum.

Ilongigwa, munhu yahaleka muke, yayamwingha 31
khati ya sawo. Naniye nikuwatamila, munhu iye- 32
kumuleka muke, ninya kwa chinghone ya kwingilila,

MATTAYO, V. VI.

kamutenda iyekwingilila; naye iyekumukwela yoile kalekigwa yakwingilila.

- 33 Hamuhulika kayhi hailongigwa nawo wa katari uhatende kilaha ninga umongesele Mundewa nyapo
 34 zako. Naniye nikuwatamila, uhakilabe nhana aha kwa kulanga, nobaho digoda dya Mulungu; aha kwa
 35 isi, nobaho hanhu ha nyayo zakwe; aha kwa Yerusalemi, noiyo kaya ya Mundewa mukulu; aha uhakilabe
 36 kwa ditwi dyako, kwa nhani hudaha kutenda lwijili
 37 lumwedu aha lujeru aha lutitu. Malonga yenu yowe, hano, hano; ng'o, ng'o: kwa nhani iyokusuma yaya
 38 yakulawa mu ubi. Muhulika hailongigwa, igiso kwa
 39 igiso, na igege kwa igege. Naniye niwatamila, mukisume na wihi ninga munhu iyekukutowa funda ya
 40 kulume, umubidusile na ya keli; na iyekukuhananga kukufukusa yalonde musweka wako, umulekele na
 41 dikoti; na iyekuhananga kukulongosa milio imwedu,
 42 ulute naye mbili. Iyekutasa mwinghe; uhabiduke
 43 kwakwe iyekuhananga kwasima. Hamuhulika ya kwamba hailongigwa, Mwende miyago na musule
 44 munghondo wako. Naniye nikuwatamila yendeni wanghondo wenu, wamoteseni awekuwaligita, muwatendele maswamu awekuwasula, muwatasile awe-
 45 kutendele vihile, nawo awekuwinga; mone kuwa waana wa Baba yenu yoile kuulanga, iyekutenda dijua dyakwe diwadulikile wehile na waswamu, iyekuwengha mvula awena kuliganisa na awechaka kuliganisa. Nanye muhawenda awekuwenda mwenayo mboto i hoki? Hatta mapublikano wasikutenda
 46 nhavi? Nanye muhawalamusa wandugu zenu du, muwasuma nhani? Hatta mapublikano wasikutenda nhavi? Muwe wakangale, vina Baba wenu yoile kulanga ni mukangale.

- 6 LANGISENI muhatende kuliganisa yenu kumwande ya wanhu, ukonigwe nawo; kwa nhani uhatenda nhaivo nghukona mboto kwa Baba yenu yoile
 2 kuulanga. Kwa chinghone yiyi, maukuzitenda sadaka uhatowe musumari kumwande yako vina wadasi mu masunagogi na mu njila, wone kutunya kwa wanhu Chaweru nikuwatamila wona mboto yawo.
 3 Ninga gwegwe voukutenda sadaka, hatta mukono wako wa kumoso uhamanye mukono wa kulume

MATTAYO, VI.

hoyekutenda : hatta sadaka zako zihowa baho kwa 4
chinyele, naye Baba yako iyekona kwa chinyele,
kokwingha mboto kwa thahiri.

Nagwe ma ukutasa uhowe vina mudasi awekwe- 5
nda kutasa wakwima mu masunagogi na mumhero
mwa njila, wonigwe na wanhu, Chaweru nikuwatami-
la wona mboto yawo. Ninga gwegwe maukutasa, 6
ingile kunyumba kwako kwa kugati, hatta uhamala
kuhinda mulango, umutase Baba yako yoile kwa
chinyele, na Baba yako iyekona kwa chinyele kokwi-
ngha mboto kwa mwazi. Nanye mamukutasa muha- 7
longe mbuli chaka vina wanhu wa makungugo, awe-
kugamba wovumiligwa kwa malonga yawo ya kuwa
mengi. Muhakiligane na wawo ; kwa nhani Baba 8
yenu iyamanyile vomukuhananga kumwande ya
nyenye musinati-mumutase. Bassi mutase vina 9
nhavi :

Baba yetu go woile ku ulanga, Disunhike disina
dyako. Undewa wako wije. Dyoukwenda ditendi- 10
gwe, vina kulanga nhavi mu isi. Uchinghe diyero 11
chidiyo chochikuhananga. Uchilekele madeni getu, 12
vina vochikuwalekela awechiswesila na aseye. Uha- 13
chigale mu mageza ninga uchihonye mu ubi. Cha-
weru yako gwegwe ni Undewa na Ngufu na Kutunya
liatta majua gose. Hano.

Kwa nhani muhawonela ubasi wanhu maswesa ya- 14
wo, naye Baba yenu wa kulanga kowonela ubasi
nyenye; ninga hono musiwonele ubasi wanhu ma- 15
swesa yawo, aha Baba yenu howonela ubasi maswesa
yenu.

Mamukufunga, muhowe vina wadasi awena chihanga 16
cha ukiwa, kwa nhani wakwasakanya vihang vawo,
ninga wonigwe na wanhu wakufunga. Chaweru
niwatamila wona mahumbilisa yawo. Ninga agweye 17
maukufunga ukigume mafuta mwiwi; ukanawe 18
chihanga; ninga uhonigwe na wanhu ukufunga ninga
na Baba yako yoile kwa chinyele; na Baba yako
iyekona kwa chinyele kokwingha kuhumbilisa kwa
hajeru. Muhakiikile sawo mu isi izikubanika na 19
makuni na kanga, na wahiji wakutula na kuhija;
ninga kiikileni sawo kulanga kosizikubanika na 20
makuni, aha na kanga, aha wahiji wasikutula aha

MATTAYO, VI. VII.

- 1 wasikuhija ; Kwa nhani zihowa sawo zenu, kahi na moyo wenu wokuwa uko.
- 22 Lumuli lwa mutufi ni digiso ; digiso dyako dihowa kwa dimwedu, mutufi wako wose womema ujeru ;
- 23 ninga digiso dyako dihowa diha, mutufi, wako wose womema chilo. Ujeru wuile umo mugati yako uhowa chilo, chilo i hoki nghulu ?
- 24 Hasina munhu yadahile kuwatogomela Wandewa weli : kwa nhani aha komusula yumonga yakumwenda ya keli ; hagela komukola yumwedu yakumulema wa keli. Musidaha kuwatogomela Mulungu na
- 25 Mamona. Kwa chinghone yiyi nikuwatamila, muhakibuse kwa kwikala kwenu, modiaki, aha mokunywaki ; aha kwa mutufi wenu movalaki. Si kwikala kongesa ya chakudia, na mutufi kongesa ya vivalo ?
- 26 Langiseni madege ga ulanga, wasikuhanda, aha wasikugola, aha wasikwika mu kano ; uinga Baba
- 27 yenu ya kulanga yakuwangisa wadya. Nanye musiwasuma wawo ? Nani wenu ayekuhananga, iyekudaha kukiyongesa utali wakwe kwa mukono umwedu ? Nhani mukibusa kwa suke ? Gelageleni malua ya migunda vogekota, gasikutenda milimo aha gasikubinga, ninga nikuwatamila aha Sulimani mu Undewa
- 30 wakwe wose havalile vina dimonga dyawo. Kwa nhani Mulungu yahavasa nhavi manyagala ya migunda agoile diyero, hausiku yakutagwa mu moto, nghokongesa kuvasa nyenye, anye wa kuhuwila
- 31 kukefu ? Kwa chinghone ayi, muhakibuse mukulonga, Chokudiaki, hagela chokunywaki hagela chovakulaki ? Kwa nhani yayo yose makungugo wakuyahananga. Kwa nhani Baba yenu ya kulanga kayamanya ya kwamba mukuyahananga yaya yose. Hana ngeni kukonga Undewa wa Mulungu na kuliganisa
- 34 yakwe, na yaya yose mokuwigaliligwa. Muhakibuse kwa hausiku : kwa nhani hausiku yokwibusa kwa mbuli yakwe. Yonela kwa dijua dihile dyakwe.
- 7 MUHALAMULE, muhalamuligwe. Kwa nhani
- 2 na malamuli yadya vomukulamula, molamuligwa : na kipimo kidya vomukupima mopimiligwa kayhi nyenye.
- 3 Nhani ukulangisa chigome choile mwigiso mwa munduguzo, aha hukugelagela dibiki dyoile mwigiso

MATTAYO VII.

mwako? Hagela komutamila nhani mu nduguzo, 4
unileke nileguse dibasi dyoile mwigiso mwako: na
langisa hena ibiki mwigiso mwako gwegwe? Agwe 5
mudasi, legusa kukonga dibiki mwigiso mwako,
nobaho hokona muno uleguse dibasi mwigiso mwa
munduguzo. Uhawenghe mabwa voile visunhile; 6
aha uhatage lulu zenu kumwande ya nguruwe, waha-
silwate kwa migulu yawo, aha wahabiduka wahawa-
dege nyenye.

Taseni na mokwinghigwa; hanangeni na mokona; 7
gongwondeni na mokumulilwa; kwa nhani wose 8
iyekutasa yakwinghigwa, na iyekuhananga kona, na
iyekugongwonda yakukumulilwa. Hagela munhu ye 9
hoki wenu mwanagwe yahamutasa chinolo yakumwi-
nghe diwe? Aha yahatasa disomba yamwinghe 10
njoka? Vina nyenye kayhi, moile weha, mumanya 11
kuwengha wadodo wenu viswamu, Baba yenu yoile
kulanga kokongesa kuwengha viswamu awekumuta- 12
sa? Kwa chinghone yiyi, dyo dyose dyomukuhananga
kutenda na wanhu, nanye muwatendele nhaivo; kwa
nhani noiyo torati na wagonesi.

Ingileni mu mulango musisili; kwa nhani mugala- 13
mu mulango, na ugalamu mu njila ikwigala kufa,
nawo wengi awekwingila; kwa nhani musisili ni 14
mulango, na wina ukiwa njila ikwigala ugima, nawo
wakefu awekuyona. Langiseni kwa wagonesi wa 15
udasi, mawakuwijila mu vivalo ya ngholo, ninga kwa
kugati ni mabwa wa kumbago awoile wakali. Mowa- 16
bula kwa mamudiyo yawo. Wakubawa malela kwa
miwa hagela mukuyu kwa misega? Nhaivo dyo 17
dyose dibiki diswamu dikweleka mamudiyo maswamu,
na dibiki dibile dikweleka mamudiyo gehile. Dibiki 18
diswamu disidaba kweleka mamudiyo gehile, aha
dibiki dibile kweleka mamudiyo maswamu. Dyose 19
dibiki idisikweleka mamudiyo maswamu dikutemigwa
dikutagigwa mu moto. Nhaivo kwa mamudiyo yawo 20
mowabula.

Si yeye wo wose iyekunitamila Mundewa, Munde- 21
wa, yo kwingila mu Undewa wa kulanga, ninga iye-
kuditenda dyo yendile Baba yangu yoile ku ulanga.
Wengi wonitamila dijua diya, Mundewa, Mundewa, 22
chisikulonga ugonesi mu disina dyako? Chisikuwi-

MATTAYO, VII. VIII.

nga mpepo kwa disina dyako? Chisatenda majuma
 23 mengi kwa disina dyako? Nobaho nowatamila siwa-
 manyile chaweru: nilegukileni wose umukutenda
 24 vihile. Bassi wo wose iyekuhulika malonga yangu
 yaya, koyatenda, nomuliganisa na munhu yena mizu-
 25 ngu, yoile kajenga nyumba yakwe mu diwe; mvula
 ikatonya, meji mengi yeja, mpeho zikapubuta, zikato-
 wa nyumba idya, ihogwe; kwa nhani lufulunda yakwe
 26 hakowa mu diwe. Na wose iyekuhulika malonga
 yaya yangu, ihekutenda, koliganiswa na munhu ya
 bwarata, yoile kajenga nyumba yakwe mu musanga;
 27 mvula itonya, meji mengi yeja, mpeho zikapubuta,
 zitowa nyumba idiya, yugwa; na kugwa kwakwe
 kukulu.

28 Yuwa hoyamala Isa malonga yaya, malundo waju-
 29 misa kwa mafundo yakwe; kwa nhani hakawafunda
 vina iyena ngufu, aha si vina wawandiki.

8 HOYADULIKA mwitunda malundo mengi wa-
 2 mwandamila. Keja na munhu iyena disango kamu-
 fugamila, kalonga, Mundewa vina uhenda kodaha
 3 kunisunha. Isa kagolola mukono wakwe, kamudumi-
 4 sa, kalonga, nyenda; usunhiswe. Siludaha disango
 dyakwe disunhika. Isa kamutamila, langisa, uhamu-
 tamila munhu, ninga luta kwako, ukamonese muko-
 hani, ukalafe sadaka Musa voyalonga kwa kukonyesa
 5 kwawo. Hoyengila Isa mu Kapernaumi, Mukulu
 6 keja kamutasa, kalonga, Mundewa, mutogoma kagona
 7 kwangu iyena kudoda yakutamigwa muno. Isa
 8 kamutamila, nokwija nimuhonye. Mukulu kahitula,
 kalonga, Mundewa isinyagile Gwegwe kwingila hasi
 ya kano yangu: ninga ulonge nonga du, na mutogo-
 9 ma wangu kohona. Kwa nhani mimi ni munhu hasi
 ya ngufu, nina asikari hasi yangu; nihamutamila ayu
 luta, kaluta; na yungi, nyagula, keja; na mutumwa
 10 wangu, tenda nhavi, katenda. Yahamuhulika Isa,
 kajuma, kawatamila woile wamwandamila; chaweru
 niwatamila sonile kuhuwila kukulu vina ai aha mu
 11 Israeli. Naniye niwatamila ya kwamba wengi
 wolawa mashariki, na magarihi, wokwikala na Ibrahi-
 12 mu na Isaaka na Yakobo mu Undewa wa kulanaga;
 na waana wa Undewa wogumigwa mu chilo cha
 13 kunje, no uko chililo na kudiya meno. Isa kamuta-

MATTAYO, VIII.

mila mukulu, luta kwako, na vina vo uhuwile, wone.
Mutogoma wakwe kahona dijua didya.

Hoyengila mu nyumba mwa Pétro, kamona mu- 14
kwewe wakwe kagona, kodoka ipungo. Kamukwafa 15
mukono, ipungo dimuleka: kaleguka, kawagojela.
Hoyowa hegulo wamwigalila wengi awena mpeho: 16
kawawinga mpeho kwa nonga, kawahonya wose
hawowa watamu: dyongeswe dyo yalongigwa na 17
Mugonesi Isaya, yakulonga, yeye hakalonda usoka
wetu, kegala utamu.

Isa hoyona malundo mengi wakumusungulika, 18
katamila kuloka hatta kumwambu wa keli. Mu-
wandika yumonga keja kamutamila, Mwalimu, nokwa- 19
ndamila houkuluta kose. Isa kamutamila, mbweha 20
zinayo pango, na ndege za ulanga mafulu: ninga
mwana wa Adamu hena ha kugona ditwi dyakwe.

Musungula wakwe yungi kamutamila Mundewa 21
unilegusile kukonga, nilute, nimukatile Baba yangu.
Isa kamutamila nyandamila: uwaleke wafile waka- 22
tile wafile wawo.

Yahakwila mu chombo, nawo wazungula wakwe wa- 23
mwandamila. Na mp'eho nghulu yuwa mu luwanda, 24
hatta chombo chigubikigwa na mabingu; naye ha-
kowa mu nhongo. Wazungula weja wamwinusa, 25
wamutamila, Mundewa, uchihonye, chikufa. Kawa- 26
tamila, nhani mukogoha umwina kuhuwila kukefu?
Yahamala kenuka hazilemela mpeho na meji, yuwa
telele nghulu. Wanhu wajuma walonga, munhu 27
waki ayu, hatta mpeho na meji gamuhulika? Naye 28
kafika lwandi lwa keli mu chilunga cha Wagergeseni
Wamwijila weli awena mp'epo, wakulawa mu vilalo,
walila muno, hatta hekudaha munhu kukola njila
nyiyo. Walila, walonga china choni nagwe, Isa, 29
Mwana wa Mulungu? kwija kuchiluma kumwande
ya magera getu? Hakuwa uko kutali itewa dya 30
nguruwe wengi wakudia. Bassi mpepo wamutasa, 31
walonga vina kochiwinga, uchileke chiwalutile ditewa
dya nguruwe. Kawatamila, luteni. Walawa waluta 32
mwitewa mwa nguruwe. Na ditewa dyose dya
nguruwe waluta mwande wadulika mu lwauda, wafa
mu meji. Wadimi watija, waluta ukaya, wawatamila 33
yose, na mbuli ya mwene mpepo. Na kaya yose 34

MATTAYO, VIII. IX.

walawa wamwijila Isa; hatta howamufika wamutase yaleguke mu lwimbi lwawo.

- 9 **KAKWILA** mu chombo, kaloka, kafika mu kaya
- 2 mwakwe yeye. Wamwigalila iyena kusohoka kagona mulili. Na Isa yahona kuhuwila kwawo, kawatamila awena kusohoka, moyo wako uwe mukulu,
- 3 mwanangu; kulegusiligwa wihi wako. Na lwandi
- 4 wa wawandiki walonga mu moyo, mudasi yuyu. Naye Isa yahona magelagela yawo, kalonga, Futa
- 5 yaki, mukugelagela vihile mu mimoyo mwenu? I hoki ihuhile, kulonga kulegusiligwa wihi wako, hagela
- 6 kulonga, ima, ukagende? Ninga mumumanye Mwana wa Munhu no yeye iyena ngufu mu chilunga kulegusa wihi, (kamutamila iyena kusohoka,) ima,
- 7 winule ulili wako, ulute kunyumba kwako. Kenuka
- 8 kaluta kwakwe hatta kunyumba kwakwe. Waha-mona malundo wajuma, wamutunya Mulungu yoile kalafa ngufu vina azi kwa wanhu.
- 9 Hoyalawa kudia Isa, kamona munhu yakwikala forothoni, yoilekenangigwa Mattayo. Kamutamila, nyandamile. Kenuka kamwandamila.
- 10 Hoyowa hoyekala hasi munyumba, weja mapublikano wengi, na wengi awena wihi, wekala hamwedu na
- 11 Isa na wasungula wakwe. Mafarisayo howona wawatamila wasungula wakwe, chinghone yaki Mufundi wenu yakudiya na mapublikano nawo awena wihi?
- 12 Yahahulika Isa kawatamila, wagima wasikumuhanga muganga, ninga watamu. Luteni mukakifuse
- 13 choni achi, nikuhananga ubasi, aha si sadaka: kwa nhani sijile kuwenanga awena kuliganisa, ninga awena wihi walambe.
- 14 Wamwijila wasungula wa Yohana, wamutamila, chinghone yaki sese na Mafarisayo chikufunga mikangha mingi, ninga wasungula wako wasikufunga?
- 15 Isa kawatamila, awena lusona wadaha kulila, yahowa Mundewa nawo? Ninga madjua gokwija howohanganga kulegusiligwa Mundewa wa lusona; majua
- 16 gadya wofunga. Kusina munhu iyekuguma chipande suke nyisha mu suke ya katali; kwa nhani yoile igumigwa kuditenda kubana suke, na iyoidegeka
- 17 ikongesa kudegeka. Aha wanhu wasikuguma ugimbi mushya mu kisulu chigono: ninga kisulu chikutu-

MATTAYO, IX.

lika na ugimbi ukwitika, kisulu chibanika: ninga wakuguma ugimbi mushya mu kisulu kishya na zose zeli zikunoga.

Hoyowa yakuwatamila malonga yaya yakwija mukulu yumonga kamufugamila, kamutamila, Mwana wangu hatta sambiha kofa ninga uheja gwegwe umu-wike mukono kohona. Kenuka Isa kamwandamila na wasungula wakwe.

Na mwanamuke yoile kuwa mutamu na kulawa sakame mimwaka ikumi na mili, keja kunyuma yakwe kamukwafa lukindo lwa suke yakwe: kwa nhani hakalonga mu moyo, vina nihaukwafa du lukindo lwa suke yakwe nohona. Isa kabiduka, kamona, kamutamila, moyo wako na uwe mukulu, Mwana; kuhuwila kwako kukuhonya. Na mwanamuke kahona kukonga dijua didya. Isa hoyafika mu nyumba kwa mukulu, kawona wakutowa milemo na malundo wakutenda kujoja, kawatamila, legukeni; kwa nhani mwanike nghofile; kagona du. Wamusekelela. Hatta malundo howamala kulawa, kengila kaulonda mukono wakwe, mwanike kema. Zikahulika zinonga zizi mu chilunga chidya chose.

Naye Isa hoyowa yakulawa kudya, wadula weli wamwandamila walila, walonga, uchonele ubasi, Agwe Mwana wa Dawudi. Hoyafika mu nyumba, wadula weja Isa kawatamila muhuwila nidaha kutenda yaya? Wakamutamila, chaweru Mundewa. Kakwafa meso yawo yakulonga, kwa chipimo ya kuhuwila kwenu na mone. Meso yawo yagubuka; Isa kawalangisa, yakulonga, langiseni yahamanye munhu. Ninga walawa wakamulongela mu chilunga chidiya chose.

Nawo wakulawa wamwigalila munhu chibubu iye na mpepo. Kamuwinga mpepo, yudya chibubu kalonga. Wajuma malundo, wakulonga, hahonigwe nhani nhavi mu Israeli. Mafarisayo walonga, kwa Mukulu wa mpepo yakuwinga mpepo.

Kazunguluka Isa kaya zose zikulu na zidodo, kafunda mu masunagogi yawo, katamila nsachilo ya Undewa, kahonya watamu wose woile mu wanhu. Hoyawona malundo, kawonela ubasi kwa nhani howa wasoka muno na wamwaguka vina zingholo wasina

MATTAYO, IX. X.

37 Mudimi. Kawatamila wasungula wakwe, Kugola ni lugano na watogoma milimo wakefu ; nyenye mutaseni Mundewa wa kugola, yegale watenda milimo mu kugola yakwe.

10 KAWENANGA wasungula wakwe ikumi na weli, kawengha ngufu muchanya ya mpepo ihile, wai-
2 winga, na wahonye utamu wose na usoka wose. Bassi masina yawo wejumbe ikumi na weli, ni yaya ; wa kukonga Simani yoilekenangigwa Petro, na Andrea
3 munduguze ; Yakobo wa Zebedayo na Yohana munduguze ; Filipo na Bartolomayo ; Tomaso, na Mattayo publikano ; Yakobo wa Alfayo, na Lebayo
4 yoile kenangigwa Thadayo ; Simani Kānanita, na Yuda Iskariyota yoile kamulafa.

5 Isa kawatuma wawa ikumi na weli, kawonesha, yakulonga, mu njila ya makungugo muhagende, aha
6 mu kaya ya Wasamariya muhengile : luteni kukonga kwa ngholo awoile wagilila wa nyumba ya Israeli.
7 Muhaluta, tamileni, mukalonge, Undewa wa kulanga usegelela. Honyeni watamu, wasunheni awena
8 disango, wenuleni wafa, wingeni pepo : mona chaka, chaka mulafe. Muhalonde thahabu, aha fetha, aha
9 chuma mu mikowa mwenu, aha mufuko wa nhambo, aha musweka mili, aha vilwatu, aha mpando ; kwa
10 nhani mutenda milimo kagilwa posho dyakwe. Na wo wose mo mukwingila mu kaya, nghulu hagela
11 ndodo, muze nani umo yawagile ; mwikale kwakwe hatta homukuhananga kulawa. Muhengila nyumba
12 lafeni mbukwa, na nyumba ihagilwa mbukwa yenu wingile umo ; vina isagilwe, mbukwa yenu iwoile
13 iwoije nyenye. Naye ihekuwasekelela nyenye, aha ihekuhulika malonga yenu, muhalawa kunyumba kudya hagela kaya kudya, kunguteni maluli ya
14 migulu yenu. Chaweru niwatamila, chilunga cha Sodoma na Gomorrah cholekeligwa dijua dya kulamulwa kusuma kaya idya.

16 Langiseni, nikuwatuma vina ngholo mu mabwa ya kumbago : muwe kayhi na mizungu vina njoka,
17 muhowe na ubala vina njiwa. Langiseni kwa wanhu : kwa nhani wowalafa kwa ideha, na mu masunagogi
18 yawo wowatowa ; mokwigaligwa kumwande ya waku lu na Wandewa kwa chinghone yangu, kwa kukonya

MATTAYO, X.

kwawo no kwa makungugo. Nanye howakuwalafa 19
 muhakibuse futa yaki hagela nonga yaki molonga:
 mokwinghigwa dijua diya yomokulonga; kwa nhani 20
 si nyenye mulongile, ninga Muye wa Baba yenu iye-
 kulonga mwenu.

Na ndugu komulafa ndugu yofe, na Baba mwana; 21
 na wadodo womwinukila walesi wawo wawakome. Mo- 22
 suligwa na wanhu wose kwa chinghone ya disina dya-
 ngu: ninga yohananga kwikala hatta kumhero kohona.
 Howohananga kuwainga mu kaya au tijeni hatta wa 23
 keli. Chaweru nikuwatamila, musikongesa kaya ya
 Israeli, hatta hoyahananga kwija Mwana wa Adamu.

Mwanafundi nghamusumile mufundi, aha mutu- 24
 mwa hamusumile Mundewa wakwe. Imwagila mwa- 25
 nafundi kuwa vina Mufundi wakwe na mutumwa
 kuwa vina Mundewa wakwe. Wahamwinanga
 mwene nyumba Beelzebuli, si kongesa wadiya worle
 wa nyumba mwakwe?

Muhawogohe kwa nhani kusina mbuli yoile igubi- 26
 kigwa isikugubikwa; aha dyoile difiswa disimanyigwa.
 Dyonikuwatamila mu chilo, dilongeni hamisi; na 27
 dyomukuhulika mu nghutwi ditamileni muchanya ya
 nyumba. Aha muhawogohe awekukoma mutufi 28
 wahadahe kukoma muye. Ibeka mumogohe iyeku-
 daba kwagilisa na mutufi na muye mu moto.
 Visiguligwa videge vili kwa pcsa dimwedu na hatta 29
 yumonga wawo hokugwa hasi hono hoile na Baba
 yenu. Na hatta njwili za mwitwi mwenu zikutaligwa 30
 zose. Muhogohe kayhi, mwa wokugutu kusuma 31
 videge vingi.

Naye wose iyekunivumila kumwande ya wanhu, 32
 naniye nomuvumila kumwande ya Baba yangu yoile
 kulanga. Naye wose iyekunikana kumwande ya 33
 wanhu; naniye nomukanila kumwande ya Baba
 yangu yoile kulanga.

Muhanigambe nija kuleta digoya mu chilunga: siji- 34
 le kwigala digoya, ninga lumage. Nija kuwatema- 35
 nula munhu na Babakwe na Mundele na nghina,
 na mukwewe na mukwewe; na munghondo wa 36
 munhu wokuwa wadya awekwikala naye. Iyekwenda 37
 Baba hagela Mai kusuma aniye isimwagile. Naye 38
 ihekulonde musalaba wakwe yandamile kunyuma

MATTAYO, X. XI.

- 39 kwangu isimwagile. Iyekuwona muye wakwe kowagilisa, na iyekuyagilisa muye wakwe kwa chinghone yangu kowona.
- 40 Iyekuwavumila nyenye kanivumila aniye iyekuni-
 41 vumila aniye kamuvumila yoilekanituma. Iyekumuvumila mugonesi kwa disina dya mugonesi kokwinghigwa mboto ya mugonesi; naye iyekumuvumila munhu muswamu kwa disina dya munhu muswamu, koko-
 42 na mboto ya iyena muswamu. Naye iyekumwingha yumonga wawo wa wadodo wawa chibonge cha meji ya mpeho du kwa disina dya mwanafundi, chaweru nikuwatamila isikwagilila mboto yakwe.
- 11 HOYAMALA Isa kuwalagisa wasungula wakwe ikumi na weli, kalawa uko kaluta kufunda na kutamila mu kaya yawo.
- 2 Naye Yohana hoyahulika mudya mu chumba cha kbohigwa matendo yakwe Masiya, katuma wasungula
 3 wakwe weli, kawatamila Gwegwe no yeye goyekwiya,
 4 hagela chimulangilile yungi? Kahitula Isa, kalonga, yuyeni, mumutamile Yohana vo mukona na vo mukuhulika; wadula wakona, awekuchenghulila wakugenda, awena isango wateleleka, awatulika zinghutwi wakuhulika, wafa wakwinuka, na wakiwa watamiligwa nsachilo nswamu. No yeye kabeka ihekusul
 6 igwa naniye. Wawo howaluta, Isa kakonga kulonga na malundo kwa Yohana, hamuluta hunyika kulangisa choni? Idete yoile izingisika na mp'heho? Ninga hamuluta kulangisa choni?
- 9 Munhu Yoile kavala mavalu maswamu? Awadya awekwala maswamu wowa mu nyumba za wandewa. Ninga hamuluta kulangisa choni? Mugonesi?
- 10 Chaweru, niwatamila na yasumile mugonesi. Kwa nhani yuyu no yuyo yoile yawandikiligwa, langiseni nikumutuma mwijumbe wangu kumwande ya chihanga chako, iyekugolosa telele njila kumwande yako. Chaweru, nikuwatamila, henuke mu wadya
 11 woile welekwa na waanawake munhu mukulu kusuma Yohana Mbatizaji; naye yoile mudododo mu Undewa wa kulanga ni mukulu kusuma yeye. Ku-
 12 kongu majua go Yohana mbatizaji hatta diyero Undewa wa kulanga ukoneka kwa ngufu, nawo awena zingufu wakulonda. Kwa nhani wagonesi

MATTAYO, XI. XII.

wose na torati walonga ugonesi hatta Yohana; na 13
muhenda kuvumila, no yeye Eliya iyekwija. Iyena 14
nghutwi za kuhulika, yahulike. 15

Moliganisa na choni cheleko achi? Chikiligana 16
na wadodo wakwikala mu luga wakwinanga wayawo,
wakulonga, chiwatowela mulemo aha nyenye musivi- 17
nile, chiwalilila aha musililile. Kwa nhani Yohana 18
hakeja yahadie aha yahakunywe, walonga, kena
mpepo. Mwana wa Munhu keja yakudie na kunywa, 19
walonga, langa, yekukoligwa ugimbi yuyu na yeku-
nywa ugimbi, mbwiya mapublikano na awena wihi.
Ninga mizungu yotunyigwa kwa wadodo wakwe.

Kakonga kayhi kuilongela kaya, moyatenda maju- 20
ma yakwe mengi kwa chinghone isilambile.

Usungu wako Chorazin! Usungu wako Betsaida! 21
Kwa nhani vina majuma kusigwa yatendwa mu Turo
na Sidoni, vina itendigwa kwenu, kusigwa walamba
katari mu sako na majifu. Ninga nikuwatamila, 22
Turo na Sidoni, woneligwa ubasi dijua dya kulamula
kusuma nyenye.

Nagwe Kapernaumi kokwiinuligwa hatta kula- 23
nga? kodulika hatta ahera: kwa nhani vina majuma
kusigwagatendwa mu Sodoma yoile itendigwa kwako,
kusigwa ikale hatta diyero. Ninga nikuwatamila, 24
chilunga cha Sodoma yokoneligwa ubasi dijua dya
kulamula kusuma gwegwe.

Dijua diya Isa kahitula, kalonga, Nikulumba, 25
Baba, Mundewa wa kuchanya, na isi, kwa nhani
kuwafisa yaya awena na mizungu na ubala, kuwagu-
bulile wadodo. Chaweru, Baba, kwamba nhavi kona 26
viswamu.

Nilafigwa vose na Baba yangu, aha kusina munhu 27
iyamumanyile Mwana, ninga Baba, aha hamumanyile
munhu Baba, ninga Mwana naye yoile Mwana iye-
kwenda kugubulilwa. Nyaguleni kwangu, anye wose 28
mukibusa nanye awena mizigo, naniye nowabwihilisa.
Londeni nira yangu mukifuse kwangu kwa nhani no 29
nene nina digoya, na moyo wangu kilegelesa; nanye
mokona digoya kwa muye zenu: kwa nhani iteleka
nira yangu na muzigo wangu uhuha.

MAGERA gadya Isa hakowa yakukola dijua dya 12
juma a Pili [sabato] mu migunda, wasungula wakwe

MATTAYO, XII.

- 2 wona njala, wakonga kubawa makoba, wadiya. Mafarisayo wahawona, wamutamila, Langisa, wasungula
- 3 wako watenda vihile mu Sabato. Kawatamila, musisomile voyatenda Dawudi hoyowa na njala, yeye
- 4 na awekwandamila wakwe? Voyengila mu nyumba mwa Mulungu kadia vinolo ya konesa, yoile mwiko idigwe na yeye na wayagwe, ninga na wakohani
- 5 wewayeka. Hagela musisomile mu torati wakohani mu hekalu dijua dya juma a Pili [sabato] awekubana
- 6 Sabato wahone wihi? Nikuwatamila ya kwamba
- 7 kowa baha yoile mukulu kusuma hekalu. Vina kusigwa mumanyile maloholo yakwe, nikuhananga ubasi, aha si sadaka, kusigwa musiwalamule awechaka na
- 8 mbuli. Kwa nhani Mwana wa munhu ni Mundewa kayhi wa [juma a pili] Sabato.
- 9 Kaleguka kudya keja mu Sunagogi dyawo; kaumo
- 10 na munhu iyena mukono yabis. Wamusa, wakulonga vina viswamu kumuhonya munhu dijua dya Sabato,
- 11 wone kumufukuza. Kawatamila munhu ye hoki wenu iyena ngholo yumwedu, ihogwila mwikolongo
- 12 idjua dya sabato, ihekumukola kamulegusa? Munhu
- 13 hasuma ngholo? Kwa nhani ni viswamu kutenda maswamu dijua dya Sabato. Kamutamila munhu, ugolole mukono wako. Kaugolola; ukahona vina
- 14 mukono wa keli. Mafarisayo walawa watenda ifumbi
- 15 muchanya yakwe, wone kumwagilisa. Isa kamanya,
- 16 kalawa uko; malundo mengi wamwandamila, kawahonya wose, kawalagisa wahamumanyise; difuluke
- 17 dyoile dilongigwa na mugonesi Isaya, yakulonga, langisa mutogoma wangu, muteule wangu, mwenda wangu, iyekunisekesa moyo wangu. Nomuguma moyo wangu, naye kowatamila makungugo kulamula.
- 19 Hokugomba, aha holila, aha munhu homuhulika dijwi
- 20 dyakwe mu njila: idete dyoile dibeneka hodibana, aha lusigi lwenyi mosi hozisima, hatta hoyokwigala
- 21 kuliganisa kwa mhungu; na kwa disina dyakwe makungugo wohuwila.
- 22 Kegaliligwa iyena mpepo, mudula na chibubu; kamuhonya, hatta mudula na chibubu kona, kalonga.
- 23 Malundo wakuhusahusa wose, walonga, Si yuyu
- 24 Mwana Dawudi? Wahahulika Mafarisayo walonga, yuyu nghekuwinga mpepo ninga kwa Beelzebuli,

MATTAYO, XII.

mukulu wa mpepo. Isa yahamanya magelagela yawo, 25
 kawatamila wo wose Undewa yahakisuma na mutufi
 wakwe, wokwagilila; na yo yose kaya hagela nyumba
 ihakisuma na mutufi wakwe isikwikala. Na vina 26
 Shetani yakumwinga Shetani, kakisuma na mutufi
 wakwe, na Undewa wakwe kokwikala nhani? Naniye 27
 nihawinga pepo kwa Beelzebuli, kwa nani wakuwa-
 yinga wana wenu? Kwa chinghone yiyi na wawa
 wowalamula. Ninga aniye nihawinga mpepo kwa 28
 Muye wa Mulungu, nobaho Undewa wa Mulungu
 kawejila. Kodaha kayhi munhu kwingila munyumba 29
 mwakwe iyena ngufu yahoke viya vyakwe hoisuile
 kukonga kamoha iyena ngufu? nobaho hoyolonda
 nyumba yakwe. Munhu hohoile naniye, ka mu- 30
 chanya yangu, na munhu hohakonghole naniye
 yakugawa.

Kwa chinghone yiyi nikuwatamila, wo wose wihi 31
 na wose iligo mokoneligwa ubasi kwa wanhu: ninga
 kumuligwa Muye kusikoneligwa ubasi kwa wanhu.
 Naye iyekulonga mbuli muchanya ya Mwana Adamu 32
 kokoneligwa ubasi; ninga iyekulonga muchanya ya
 Muye Musunhile hokoneligwa ubasi, aha mu chilunga
 wa sambiha, aha mu udyu uhananga kuwa. Hagela 33
 tendeni ibiki iswamu na mamudiyo yakwe maswamu,
 hagela tendeni ibiki diha na melekwa yakwe gehile,
 kwa nhani kwa melekwa yakwe dibiki dikumanyigwa.
 Anye cheleko cha majoka, modaha nhani kulonga 34
 viswamu muhowa weba? Kwa nhani kwa wingi wa
 moyo mulomo ukulonga. Munhu muswamu mu 35
 mboto swamu yekulafa viswamu, nu keha mu mboto
 ihile yekulafa vihile. Ninga niwatamila, wose nonga 36
 wifu wanhu dyowokulonga wolafa kutala kwa dijua ya
 kulamulwa. Kwa nonga yako kokona kutunya za 37
 chaweru, na kwa nonga yako kolamuligwa.

Lwandi lwa wawandishi na Mafarisayo wamuhitula 38
 walonga, Mufundi, chikuhananga kona kujuma kwa-
 ko. Kahitula, kawatamila, cheleko chihia na cha 39
 uwafu chikuhananga kujuma; aha chisikwinghigwa
 kujuma ninga kujuma ya mugonesi Yunus. Kwa 40
 nhani vina Yunus voyowa majua madatu munda mwa
 nyamugumi, nhaivo na Mwana wa munhu kokuwa
 majua madatu mu moyo mwa isi.

MATTAYO, XII. XIII.

- 41 Wanhu wa Ninawi wokwima mu kulamulwa na cheleko achi, na wowalamula : kwa nhani hawalamba kwa kulonga kwakwe Yunus; na yoile kamusuma Yunus kowa baha.
- 42 Mundewa muke wa kusika kokwima mu kulamulwa na cheleko achi, na kowalamula : kwa nhani yeye kalawa mu songe ya isi, yahulike mizungu ya Sulimani; na yoile kamusuma Sulimani kowa baha.
- 43 Hoyalawa mu muhu mpepo mwafu, yakutalamuka hanhu hanyalile yakuhananga kubwihila, yahone.
- 44 Hanyuma yakulonga, Nokuya kunyumba kwangu honilawile; yahoya yakuyona yachaka, ishagiligwa
- 45 na ihambigwa. Bassi yakuluta kulonda mpepo mufungate wehile kusuma yeye, wengile wekale mudya : na hali ya yudya wa kumhero keha kusuma idya ya kulongola. Nhaivo chokona na cheleko chiha achi.
- 46 Hoyowa yakulonga na malundo, nyinakwe na wanduguze hawowa wakwima kunje wakuhananga
- 47 kulonga naye. Yumonga kamutamila nyinako na ndugu zako wakwima kunje wahananga kulonga
- 48 nagwe. Kahitula kamutamila iyekumutamila, ni
- 49 nani mai wangu na ndugu wangu? Kagolola mukono wakwe kwa wasungula wakwe, yakulonga, La-
- 50 ngisa mai yangu na ndugu wangu. Kwa nhani yeye wose iyotenda dyoyendile Baba yangu yoile kulanga, no yeye ndugu yangu, na lumbu dyangu, na mai wangu.
- 13 DIDJUA dididya Isa yahalawa mu nyumba kekala
- 2 ha nghingi ya luwanda. Wakamukongholeleka malundo mengi hatta kakwila mu chombo kekala hasi;
- 3 na malundo yose wema kumpwani. Kawatamila mbuli nyingi kwa fumbo, kalonga, Muhandi kalawa
- 4 kuhanda mbeyu. Hoyowa yakuhanda, zimonga zugwa
- 5 munjila, madege weja wazidiya; zimonga zugwa mu mawe musuwile msanga mwingi, siludaha zota
- 6 kwa ulongo usingilise hasi muno, no dijua dikalawa zilaka, na kwa chinghone zachaka misisi zinyala;
- 7 Zimonga zugwa mu mbago, mbago yota yayagubi-
- 8 kisa; zimonga zugwa mu msanga muswamu, zeleka imonga chidole, imonga mukumi mutandatu, imonga

MATTAYO, XIII.

makumi madatu. Iyena nghutwi za kuhulika yahu- 9
like. Weja waanafundi wamutamila, ya choni ku- 10
longa nawo kwa fumbo? Kawahitula yakulonga, 11
nyenye mwinghigwa kumanya chinyele ya Undewa
wa kulanga, wawa wasinghigwe. Yeye yose iyenayo, 12
kokwinghigwa, hatta kokongeswe; yeye wose ihoile
nayo, kolegusigwa nacho kenacho. Kwa chinghone 13
yiyi nikulonga nawo kwa fumbo, awekona wahone, na
awekuhulika wahahulike, aha wahabule. Nadyo 14
difulusa dyo yalonga Isaya, yakulonga, kwa kuhulika
mohulika aha musibula; kwa kulangisa molangisa
aha musikona. Kwa nhani moyo wa wanhu wawa 15
unona, na makutwi yawo mokuwa gasoka, na meso
yawo wayafinya; wahone kona kwa meso, na kuhu-
lika kwa nghutwi, na kubula kwa moyo, hatta kubi-
duka, naniye niwahonye.

Ninga meso yenu yabeka, kwa nhani yakona; 16
na makutwi yenu, kwa nhani yakuhulika. Kwa 17
nhani chaweru nikuwatamila, wagonesi wengi na
awena kuliganisa wengi hawavinjuka kuyona yomu-
kona, aha wasikona na kuyahulika yomukuhulika
aha wasiyahulike. Nanye muhulike fumbo ya 18
muhandi.

Wose iyekuhulika nonga ya Mundewa honohabu- 19
lile, yakwija yudya yehile yakuyalonda agoile ga-
handikwa mu moyo mwakwe; no yeye yoile kahokela
mbeyu mu njila. Naye yoile kazihokela mu mawe, 20
no yeye yudya mayekuhulika malonga iyekuvumila
siludaha na luseko, ninga kachaka isina kugati yakwe, 21
hekwasakanya-sakanya; uhowa mugogoro hagela
kuwingigwa kwa chinghone ya nonga, siludaha yaku-
sulwa.

Naye yoile kazihokela mbeyu mu mubago, no yeye 22
iyekuhulika zinonga, na usungu wa isi na kwidan-
hilisa kwa sawo ikusilisa zinonga, aha hekweleka.
Naye yoile kazihokela mbeyu mu musanga muswa- 23
mu, no yeye iyekuhulika zimbuli, kazibula; na kwe-
leka, na yumonga chidole, na yumonga makumi
mutandatu, na yumonga makumi madatu. Kawala- 24
fila fumbo nyingi, yakulonga Undewa wa ku ulanga
ukiligana na munhu yoile kahanda mbeyu swamu
mu mugunda wakwe; na wanhu wahagona keja 25

MATTAYO XIII.

- munghondo kahanda mbeyu ga mumbago mu chiri-
 26 gati ya uhemba, kaluta kwakwe. Hanyuma hoyota
 manyagala, galeka mamudiyo, yonigwa na mabago ga
 27 mumbago. Weja watumwa wakwe wamutamila
 mwenyi nyumba, mu mugunda mwako hukuhanda
 mbeyu mswamu? Galawa hoki mabago ga mu
 28 mbago? Kawatamila munhu munghondo no yeye
 iyatendile. Watumwa wagamba, ukwenda chilute
 29 chikayakonghole mabago ga mbago? Kawatamila,
 ndawa, mayage muhakonghola mabago ga mu mbago
 30 monghola na uhemba hamwedu nayo; yalekeni ya-
 kule yose hatta kugola; na magera ya kugola nowa-
 tamila awekugola kongholeni kulongola manyagala
 ga mumbago muyohe kwa mabilo yalakale, nawo
 uhemba mwike mu kano mwangu.
- 31 Kawalafila fumbo nyingi, yakulonga, Undewa wa
 kulanga ukiligana na mpeke ya kharadali, yoile
 ilondigwa munhu kaihanda mu mugunda mwakwe.
 32 Noiyo ndodo kusuma mbeyu zose; ninga hoyota
 noiyo nghulu kusuma mabiki, ihowa muti, hatta
 videge va mulanga wakwija wekale mu mukungo
 33 yakwe. Kawatamila fumbo nyingi. Undewa wa
 kulanga ukiligana na ilusu yoile kalonda mwanamuke
 kaifisa mu vipimo vidatu vya usage, hatta wose usasa.
 34 Yaya yose Isa kawatamila malundo kwa fumbo, na
 35 honosuwile kwa fumbo hawatamile nonga; ninga
 difuluke dyoile dilongigwe na wagonesi, yakulonga,
 nogubula mulomo wangu kwa fumbo, nolonga yoile-
 fiswa kukonga kulongola wa isi.
- 36 Yahamala Isa kawalaga malundo, kengila mu nyu-
 mba. Wasungula wakwe wamwijila walonga, uchi-
 tamile fumbo wa mbago ya kumbago mu mugunda.
 37 Kawahitula kawatamila, Iyehanda mbeyu swamu
 38 no yeye Mwana wa munhu, mugunda no isi, mbeyu
 swamu waana wa Undewa, na mabago ga mu mbago,
 39 waana wa yudya iyehile; munghondo yoile kahanda
 no yeye Shetani; kugola noiyo kumhero ya isi, na
 40 awekugola nowawo malayika. Vina mabago ga ku-
 mbago voyekikonghola yalakale mu moto, nhaivo mu
 41 mhero wa isi yiyi, Mwana wa munhu kowatuma
 malayika wakwe, nawo wokonghola mu Undewa wa-
 42 kwe wose uwakusula nawo awekutenda vihile, wawa-

MATTAYO, XIII. XIV.

gume mwililimba dya moto, no uko chililo na kuta funya meno. Nawo awena kuliganisa wopulika vina 43
dijua mu Undewa wa Baba yawo. Iyena nghutwi za kuhulika, yahulike.

Kayhi Undewa wa kulanga ukiligana na sawo yoile 44
ifisigwa mu mugunda, nayo munhu hoyona yakufisa, na kwa kuvinjuka yakwe yaluta kagula voyali navo vose, yone kugula mugunda udyia.

Kayhi undewa wa kulanga ukiligana na mutenda 45
ugusi, iyekuhananga lulu swamu, na hoyona lulu imwedu ya nghugutu nghulu kaluta kagula vo yali navo vose, kagula.

Kayhi Undewa wa kulanga ukiligana na wavu 47
dyoile ditagigwa mu luwanda dikonghola za futa zose; hatta hodyamema wadikwega mwipwani, wekala 48
wasagula swamu mu nhangulu nazo zihile wazitaga. Nhaivo mu kufulusa ya isi, malayika wolawa wowa- 49
gubula wehile mu wena kuliganisa na wowataga 50
mwililimba mwa moto; no uko chililo na kutafunya meno. Isa kawatamila, yaya muyahulika viswamu? 51
Wamutamila, chaweru, Mundewa. Kawatamila kwa 52
chinghone yiyi, wose muwandiki iyena elimu ya Undewa wa kulanga, yakiligana na munhu iyena nyumba iyekulafa mu kano yakwe vinhu vishya na vya katari.

Yuwa hoyamala Isa fumbo yiyi kalawa kaluta 53
kwakwe. Hatta hoyafika chilunga chakwe, kafunda 54
mu makanisa yawo, hatta wafutuka walonga, yuyu kona hoki ukulu uu na majuma yaya? Si yuyu mwana wakwe fundi sermala? Nyina hekwinangigwa 55
Mariyamu? Na wanduguze Yakobo, na Yose, na 56
Simani na malumbu wakwe, si wose kwetu? Kona 57
hoki yuyu mbuli azi zose? Wamusula naye.

Isa kawatamila mugonesi hekuswesa kutunywa 58
honohowile mu chilunga chakwe na mu nyumba mwakwe. Aha hatendile kudya majuma mengi, kwa chinghone ya kulafa kuhuwila kwawo.

MAGERA gadya ga Herode tetrarkha kahulika 14
nonga ya Isa kawatamila watumwa, no yeye Yohana 2
mubatizaji, kaleguka mu chilalo, na kwa chinghone yiyi ngufu zitendigwa naye. Kwa nhani Herode 3
hakamukola Yohana kamoha, kamuguma mu chumba,

MATTAYO, XIV.

- kwa chinghone ya Herodiade muke wa munduguze
 4 Filipo; kwa nhani Yohana hakamutamila, mwiko;
 5 uhamulonde. Na hoyohananga kumukoma kawogoha
 wanhu, kwa nhani wamona wose hakowa mugonesi.
 6 Hatta dijua dya kwelekwa kwakwe Herode, mwana
 Herodiade kavina kumwande yawo, kamwendesa
 7 Herode, hatta kamwilabila, komwingha dyo yoku-
 8 hananga dyose. Naye yahafundigwa na nyina, ka-
 gamba, ninghe baha ditwi dya Yohana mbatizaji
 9 mu dibonge. Mundewa kasinduka, ninga kwa chin-
 ghone ya kwilaha kwakwe na kwa chinghone yawo
 awekwikala uhadiya hamwedu naye, kawatuma kula-
 10 filwa; Katuma kamudumula ditwi Yohana mu chu-
 11 mba chakohigwa; ditwi dyakwe digaligwa mu dibonge,
 12 mundele kenghigwa; kachigala kwa nyina. Wasu-
 ngula wakwe weja waulonda mutufi wakwe wauifu-
 13 kila, waluta wamutamila Isa. Isa hoyahulika kalawa
 uko kwa chombo kaluta kwa chinyele hanhu hasina
 wanhu. Na malundo howahulika, wamwandamila
 14 kwa migulu wakulawa mu zikaya. Isa yakudulika
 kona malundo mengi, kawonela ubasi, kawahonya
 15 watamu wawo. Hatta hoyowa hegulo wasungula
 wakwe wamwijila, walonga, baha ni nyika na dijua
 diluta: uwelage malundo waluta kwawo ku zikaya
 16 wone kugula va kudiya. Isa kawatamila, wasikuha-
 17 nanga kuluta kwawo; muwenghe wadiye. Wamu-
 tamila chachaka baha ninga vinolo visano na ma-
 18 somba meli. Kawatamila nigalileni nyiyo baha.
 19 Kalonga malundo wekale hasi mu mbago, kalonda
 vinolo visano na masomba meli, kalanga kulanga
 kamotesa, kabendula vinolo, kawengha wasungula, na
 20 wasungula malundo. Wadiya wose weguta, wadon-
 dola uholo agoilegasigala visege ikumi na vili voile
 21 vimema. Nawo woile wadiya hawowa wanawalume
 vina magana masano, na waanawakwe na wadodo.
 22 Siludaha Isa kawalonga wasungula wakwe kukwila
 mu chombo walongole kuluta kumwanbu wa keli,
 23 yahowa yeye yekulagana na malundo. Hoyamala
 kulagana na malundo kakwila mwitunda kwa chin-
 yele kafuga. Hoyowa duswa hakowa uko yuwayeka.
 24 Na chombo hachuwa uko muchirigati ya luwanda,
 wona usungu na mabingu, kwa nhani mpeho hayuwa

MATTAYO, XIV. XV.

kumwande. Hatta ulango dya kane dya chilo Isa 25
 keja kwawo yakugenda muchanya ya luwanda.
 Wasungula howamona yakugenda muchanya ya 26
 luwanda, wahangayi walonga, ni isoki; watula chowe
 kwa woga. Siludaha Isa kalonga nawo kalonga, 27
 moyo wenu uwe mukulu; nene baha; muhogohe.
 Petro kahitula kalonga vina gwegwe, Mundewa uni- 28
 longe nije kwako muchanya ya meji. Kamutamila 29
 nyagula. Petro kadulika mu chombo kagenda mu-
 chanya ya meji, kwija kwa Isa. Ninga yahona 30
 mpeho nyingi, kogoha: kakonga kwagilila, katula
 chowe, kalonga, Mundewa, unihule. Siludaha Isa 31
 kamugololela mukono kamukola, kamutamila, agwe
 gowina kuhuwila kukefu, nhani ukuwa na kogoha?
 Wakwila mu chombo; zinyamala mpeho. (33) Na 32
 woile umo mu chombo weja wamufugamila, walonga,
 chaweru yako kwa Mwana wa Mulungu.

Na howamala kuloka wakafika chilunga cha Gene- 34
 sereti. Wamubula wanhu wa hanhu hadya, wegala 35
 mu wayawo wose, wamwigalila wose awoile wadoka,
 wamutasisa wakwafe hatta lukindo lwa suke yakwe 36
 na awoile wakwafa wahona wose.

NOBAHO weja kwa Isa Wawandiki na Mafarisayo 15
 wa Yerusalemi, walonga, nhani wasungula wako wa- 2
 kubana dyo choile chidihokela kwa wagosi? Kwa
 nhani wasikunawa mikono howadiya chakudiya.

Kahitula kawatamila, nhani nanye mubana mbuli 3
 ya Mulungu kwa vomwahokela? Kwa nhani Mu- 4
 lungu yalonga kagamba, watunye Babako na nyinako,
 na, iyekuliga Baba hagela nyina, yofe difa: nanye 5
 mukulonga, iyekumutamila Baba hagela mai, yose
 iyikukwenela kwangu yenghigwa Mulungu, yaha- 6
 tunye Babakwe aha nyina, muditenda chaka nonga ya
 Mulungu kwa vomwahokela nyenye. Anye wadasi, 7
 viswamu kakawatamila Isaya, yakulonga, wanhu 8
 wawa wanisegelela kwa mulomo wawo, wanitunya
 kwa milomo, ninga mimoyo yawo iko kutali muno
 kwangu. Nawo wakunifuga chaka howokufunda 9
 elimu mbuli za waana wa munhu. Kawenanga 10
 malundo kawatamila hulikeneni, kabuleni: si chicho 11
 ichikwingila mu milomo ichikumuguma munhu
 uwafu; ninga ichikulawa mu milomo, no chicho.

MATTAYO, XV.

- 12 ichikumuguma uwafu. Weja wasungula wakwe wamutamila, kumanya ya kwamba Mafarisayo wasuligwa wakuhulika nonga yawo?
- 13 Kawahitula, kalonga, wo wose pando dyo hoile kadi-
14 handa Baba yangu wa kulanga dyolafigwa. Walekeni wawo : na wawo wadula vilongozi wadula, na mudula yahamulongose mudula wose weli wokugwila mwikolongo.
- 15 Kahitula Petro, kamutamila, uchitamile fumbo
16 yiyi? Isa kalonga, hatta nyenye kayhi musikubula?
17 Musikugelagele ya kwamba wose ichikwingila kumulomo chikuluta kunda, na chikulawa kumbago?
18 Ninga ivikulawa ku mulomo vakulawa ku moyo;
19 novivo ivikumuguma munhu wafu. Kwa nhani mu moyo gekulawa magelagela gehile, agekukoma, mengilila, chilanga, gekuhija, makonya ga udasi, inaliga; no
20 iyo iyogumila munhu uwafu. Ninga wose honohanawile mikono hekumuguma munhu uwafu. Isa
21 kalawa kudya kaluta lwandi lwa Turo na Sidon. Na Mwanamuke Mukananaya wa lwandi ludy hakenuka kamulilila, kalonga, unyonele ubasi Mundewa Mwana wa Daudi: Mwana wangu yakusungha muno na
22 mpepo. Naye hamuhitula mbuli. Wasungula wakwe weja wamunena, walonga muleke yalute kwakwe;
23 kwa nhani katula chowe kunyuma yetu. Naye kahitula kalonga, situmigwe ninga kwa ngholo zoile zagilila za nyumba ya Israeli. Naye keja kamufugamila, kalonga Mundewa unitase. Kahitula, kalonga, si viswamu kulonda chinolo cha waana kuyagumila mabwa. Kalonga, chaweru, Mundewa, ninga mabwa wakudiya vidodo ivikulagala mu meza kwa Wandewa wawo. Kahitula Isa kamutamila, Agwe mwanamuke, kuhuila kwako kuwa kukulu; udyone dyoukuhananga. Kahona Mwana wakwe kukonga dijua didya.
- 27 Isa kakola uko keja lwandi lwa luwanda lwa Gali-
28 laya. Kakwila mwitunda, kekala hasi uko. Weja malundo mengi wawegala awekuchenghulila, na wadula na awoile chibubu, na vilema, na wamonga wengi,
29 wawika mu migulu mwa Isa; kawahonya. Hatta malundo wajuma, wahawona bubu wakulonga, vilema wahowa womi, awekuchenghulila wakutala-

MATTAYO, XV. XVI.

muka, na wadula wakona, wamutunya Mulungu wa Israeli.

Isa kawenanga wasungula wakwe, kalonga niku- 32
wonela ubasi malundo, kwa nhani sambiha wekala
naniye ijua dya kadatu wahone kudiya; sikwenda
kuwaleka kuluta kwawo wakufunga wahazehuke mu
njila. Wasungula wakwe wamutamila, chokona 33
nhani cha kudia baha mu nyika chiwagutise malun-
do yaya? Isa kawatamila mwenavo vinolo vingaihi? 34
Wamutamila, mufungate na masomba ndodo nghefu.
Kalonga malundo wekale hasi. (36) Kalonda vinolo 35
mufungate na masomba, kamulumba, kabendula, ka-
wengha wasungula wakwe na wasungula malundo.
Wadiya wose, weguta; wadondola uholo woile usigala, 37
visege mufungati voile vimema. Nawo woile wadiya 38
hawowa wanawalume vidole vya mdeli vinne, na waa-
nawake na wododo. Kawelaga malundo, kakwila 39
mu chombo kaluta lwandi lwa Magdala.

MAFARISAYO na Masadukayo weja wamugesa, 16
wamuhananga yawonese chitanjilo kulanga. Kahitu- 2
la, kawatamila, ihowa hegulo, mukulonga, lijua dino-
ga: difunde mudunghu; na nousiku difunde udidu- 3
nghe na digubika: diyero mbeho nyingi. Anye wa-
dasi mumanya kubashiri kwa kulangisa difunde, ninga
chitanjilo cha magera musimanyile? Cheleko chiha 4
na cha uhabwasi chikuhananga chitanjilo; aha chisi-
kwinghigwa chitanjilo ninga chitanjilo cha mugonesi
Yunus. Kawaleka kaluta kwakwe.

Na wasungula wakwe howafika kumwambu wa keli 5
hawowa wasimilwa kuleta vinolo. Isa kawatamila, 6
langiseni, mukidime kwa ilusu dya Mafarisayo na
Masadukayo. Wagelagela mu moyo, walonga, ni kwa 7
chinghone chisigale vinolo. Kamanya Isa, kawatami- 8
la mukugelage nhani mu moyo anye wa kuhuwila
kukefu, kwa chinghone musigale vinolo? Musinati 9
mumanye, aha musikugelagela vinolo visano kwa
magana makumi masano, na visege vingahi vomudo-
ndole? Aha vinolo mufungate kwa magana makumi 10
manne na visege vingahi vomudondole? Futa yaki 11
musibulile aniye silongile kwa vinolo, langiseni ilusu
ya Mafarisayo na Masadukayo? Nobaho howabula 12
halongile yeye kulangisa ilusu dya vinolo, ninga

MATTAYO, XVI.

- 13 mafundo ya Mafarisayo na Masadukayo. Keja Isa lwandi lwa Kaisaraya ya Filipino, kawosa wasungula wakwe, wanhu wakunilonga nani aniyeye Mwana wa
- 14 Munhu? Wamutamila, wamonga Yohana Mbatizaji, wamonga Eliya, wamonga Yeremiya hagela Mugonesi
- 15 yumonga. Kawatamila, nyenye mukunilonga nani?
- 16 Simani Petro kahitula, kalonga, Gwegwe kwa Masiya, Mwana wakwe Mulungu yoile mumi. Kahitula
- 17 Isa, kamutamila, ibeka gwegwe, Simani-bar-Yunus; kwa nhani nyama na sakame zisilamilwe yaya, ninga
- 18 Baba wangu woile kulanga. Naniye nikutamila, no gwegwe Petro; na mu diwe adi nodijenga kanisa
- 19 dyangu, aha milango ya Hades isidisuma. Nokwinghamba kayibi mufungulo wa Undewa wa kulanga; na dyo dyose dyouhananga kohigwa mu chilunga, dyokohigwa kulanga, na dyo dyose dyoukohola mu
- 20 chilunga dyokoholigwa kulanga. Kawonesa wasungula wakwe wahamutamile munhu ya kwamba no yeye Masiya.
- 21 Kukonga baho kakonga Isa kuwatamila wasungula wakwe ya kwamba imwagila kuluta Yerusalem, na kwibuswa muno na wagosi, na wakohani wakulu na wawandiki; na kukomigwa na dijua dya kadatu
- 22 kwinuka. Petro kamulonda kakonga kumugomba,
- 23 kalonga, Ng'o, Mundewa hukona nhavi. Kaviduka, kamutamila Petro, yuye kunyuma kwangu, Shetani: kwa kusula kwangu; uhowa hukwenda mbuli ya Mulungu, ninga yudya ya Mwana munhu.
- 24 Isa kawatamila wasungula wakwe, wose iyekuhananga kwija kunyuma yangu yakilemele mutufi wakwe,
- 25 yalonde musalaba wakwe yanyandamile. Kwa nhani yudya iyekuhananga kudima moyo wakwe koyagilisa; na yudya iyekwagilisa moyo wakwe kwa chinghone
- 26 yangu koyona. Yomwenela munhu choni, kona chilunga chose, moyo wakwe uhamwagilila, hagela choni kolafa munhu kukwasakanya moyo wakwe?
- 27 Kwa nhani Mwana wa Munhu kokwija mu ukulu wa Baba yakwe na malayika wakwe; nobaho komulihila wose munhu kwa matendo yakwe.
- 28 Chaweru nikuwatamila, hena wanhu awekwima baha awasikona kufa, hatta howahananga kumona Mwana wa Munhu yaheja mu Undewa wakwe.

MATTAYO, XVII.

HANYUMA ya majua madatu Isa kawenanga 17
 Petro na Yakobo na Yohana na munduguze, kawegala
 muchanya ya ditunda kulu wewayeka yawo. Kabi- 2
 duka kumwande yawo, chihanga chakwe upulika
 vina dijua, na suke yakwe yuwa kalula vina ujeru.
 Wawalawila Musa na Eliya, wakulonga naye. Petro 3
 kahitula kawatamila Isa, haswamu, Mundewa, baha 4
 chikale; vina uhenda chotenda baha vibanda vidatu,
 chimonga chako, chimonga cha Musa, na chimonga
 cha Eliya. Hoyowa yakulonga, ifunde ijeru diwagu- 5
 ma chinyefu, dijiwi dilawa mwifunde, dikulonga, yuyu
 ni mwanangu mwendigwa wangu iyekunisekelela:
 muhulikeni. Na wasungula wahahulika wogwa 6
 chifunhi chifunhi, wogoha muno. Isa kawasegelela, 7
 kawakwafa, kalonga, legukeni aha muhogohe. We- 8
 nula meso yawo wasimonile munhu, ninga Isa yuwa-
 yeka. Na howowa wakudulika mwitunda, Isa ka- 9
 tuma, kalonga, muhamutamile munhu vomonile,
 hatta Mwana wa munhu hoyohanangakwinuka mu
 chilalo.

Wamusa wasungula, walonga, nhani kayhi waandiki 10
 walonga ya kwamba imwagila Eliya kwija kukonga?
 Isa kahitula kawatamila, chaweru, Eliya yakwija ku- 11
 kongu, na azigolosa zose; ninga nikuwatamila ya 12
 kwamba Eliya kamala kwija, nawo wamutendela vo-
 wenda; nhaivo na Mwana wa Munhu kokodoswa nawo.
 Wayahulika wasungula, ya kwamba hakamulongela 13
 Yohana Mbatizaji.

Howawafika malundo, keja munhu yumwedu kamu 14
 fugamila mafindi kamutamila, Mundewa, umonele 15
 ubasi mwanangu, yoile na-chisilisi na kodoswa muno,
 kwa nhani mikangha mingi ya kugwa mu moto na
 mikangha minji mu meji. Hanimwigala kwa wa- 16
 sungula wako, wasidahile kumuhonya. Isa kahitula, 17
 kalonga, anye cheleko kisoile na kuhuwila na cha
 uhabwasi hatta milaki nokwikala nanye? Hatta mi- 18
 laki nokwigalila nanye? Nigalile yuyo baha. Isa
 kamubwakila mpeho; kalawa; mwanike kahona ku-
 kongu dijua diya.

Wasungula wamwijila Isa kwa chinyele walonga 19
 nhani sese chisidahile kumuwinga? Isa kawatamila, 20
 kwa chinghone ya kulafa kuhuwila kwenu. Chaweru

MATTAYO, XVII. XVIII.

- nikuwatamila, vina kusigwa na kuhuwila vina mbeyu ya Kharadali, muhaditamila ditunda adi, luta ku
- 21 konga baha hatta kudya, kusigwa dilutile; aha kusina mbuli yomusikudaha. Ninga futa yiyi nghekuwi-ngwa ninga kwa kutasa.
- 22 Howowa wakwikala mu Galilaya, Isa kawatamila, Mwana wa Munhu yakuluta kulafigwa mu mikono kwa wanhu, nawo womukoma, na dijua dya kadatu
- 23 kokwinuka. Wona ukiwa muno. Wahowa wafika
- 24 Kapernaum wadya awekulonda hongo wamwijila
- 25 Petro walonga, fundi wenu hekuliha disinde? Kalonga, chaweru, na hoyengila mu nyumba, Isa kawalongo-lela, kalonga, ukona nbani, Simani? mu wanhu waki Wandewa wa mu isi wakulonda disinde na
- 26 hongo? Mu waana wawo hagela mu wageni? Petro kamutamila, wageni, Isa kamutamila, Bassi kayhi
- 27 waana wasikuliha. Ninga gamba chihawasuhise, luteni ku luwanda, ukagume doana, ulonde somba iyekulawa kulongola; uhiagubula mulomo wakwe, kokona fetha: ulonde ukawenghe kwa anie na kwa gwegwe.
- 18 DIJUA diya wasungula wamwijila Isa, wakulonga,
- 2 ni nani yoile mukulu mu Undewa wa kulanga? Isa
- 3 kenanga mudodo kamwika muchirigati yawo, kalonga chaweru nikuwatamila, hono mubiduke kuwa vina wadodo, musikwingila mu Undewa wa kulanga.
- 4 Bassi iyekilegelesa vina mudodo yuyu, no yeye mu-
- 5 kulu mu Undewa wa kulanga. Naye iyekumusegelela mudodo yumonga vina yuyu kwa disina dyangu,
- 6 no nene yekunisekelela. Naye iyekumusuhisa mudodo yumonga wawo awekunihwila, ibeka kusigwa yaholigwe mu isingo diwe dya kusagila, na kusigwa
- 7 yatagigwa muchirigati mwa luwanda. Usungu wa chilunga kwa chinghone ya kusula! kusina kudaha kuwa na kusula ninga, usungu wakwe munhu yudya
- 8 iyekusula yakulawa kwakwe! Vina mukono wako hagela mugulu wako ukakwingha kusula, udumule, uwutage kutali; ibeka wingile mu ugima uhahungu-ka mugulu hagela mukono, nyongesa ya iyena mikono mili na migulu mili itagigwe mu moto wa katari.
- 9 Na vina igiso dyako dihakwingha kusula, udingole, uditage kutali; ibeka wingile mu ugima wina mbonho,

MATTAYO, XVIII.

aho wina meso meli uhatagigwe mu mwiramba mwa moto.

Langiseni muhamubese yumonga wawo mudodo ; 10
 kwa nhani nikuwatamila ya kwamba kulanga mala-
 yika wawo wakona majua gose chihanga cha Baba
 yangu yoile kulanga. Kwa nhani Mwana wa Munhu 11
 keja yamuhonye yoile kagilila. Mukona nhani ? 12
 Munhu kusigwa na ngholo chidole, vina yumonga wa-
 wo-kusigwa yagilile, kusigwahawalekile ikenda na ma-
 kumi ikenda yalute mu mutunda yamuhanange yoile
 kagilila ? na yahapata kumona, chaweru nikutamila, 13
 komusekelela kongesa kusuma wadya ikenda na ma-
 kumi ikenda awasagilile. Nhaiwo isikwendeka ku- 14
 mwande ya Baba yenu yoile kulanga yumonga wawo
 wa wadodo wawa wahagilile. Vina ndugu wako 15
 kakuswesa umulongele gwegwe na yeye yuwayeka
 yenu : vina kokuhulika, kona ndugu yako. Vina 16
 hokuhulika igale nagwe kahi yumonga hagela weli
 kugamba kwa milomo ya wakonyesa weli hagela
 wadatu yo yose mbuli igoloswe. Vina howavumile 17
 wawa uwatamile kanisa : hatta honohawavumile ka-
 nisa, umone vina munhu wa makungugo na publika-
 no. Chaweru nikuwatamila, yomuhananga koha mu 18
 isi gokohigwa kulanga ; na yomukuhananga kohola
 mu isi gokoholigwa kulanga. Kayhi nikuwatamila 19
 kwamba weli wenu howohananga kwiyenda mu isi
 kwa mbuli dyomukuhananga kutasa, wowatendeligwa
 na Baba yangu yoile kulanga. Kwa nhani weli 20
 hagela wadatu howokikonghola kwa disina dyangu,
 naniye nuwa uko muchirigati na chirigati. Keja 21
 Petro kamutamila, Mundewa mikangha mingahi mu-
 ndugu wangu yahaniswesa, nimonele ubasi ? hatta
 mikangha mufungate ? Isa kawatamila, sikutamile 22
 hatta mikangha mufungate, ninga hatta mikangha
 makumi mufungate fi mufungate. Kwa chinghone 23
 yiyi Undewa wa Kulanga ukiligana na Mundewa
 yumonga iyohananga kutenda kutala na watumwa
 wakwe. Yahowa kakonga kulonda kutala, hakaga- 24
 lilwa yumonga iyekupigiswa naye talanta elfu kumi :
 na hono howile na kinhu cha kumulibila, Mundewa 25
 wakwe kalonga yagulwa, yeye na mukagwe na wa-
 dodo wakwe, na cho chose cho yali nacho, gamba

MATTAYO, XVIII. XIX.

- 26 deni ilihigwe. Mutumwa yudya kogwa, kamufugamila, kamutamila, Mundewa, nipigise kwa lugaluga
- 27 naniye nokuliha yose. Mundewa wa mutumwa yudya kamonela ubasi, kamohola, yakamonela ubasi deni diya.
- 28 Mutumwa yudya kalawa kamona miyagwe wakwe iyekupigiswa naye dinari chidole; kamukolesa kamukola kungumelo, kalonga nilihile youkupigishwa.
- 29 Miyagwe kamugwila mu migulu mwakwe kamutasa kamutamila, nipigise lugaluga, naniye nokulihila
- 30 yose. Kalema: kaluta kamutaga mu koha hatta ho
- 31 yohananga kuliha deni. Wayagwe wahayona mbuli yiyi, wona usungu muno; waluta wamutamila Munde-
- 32 wa wawo mbuli agoilegatendigwa yose. Bassi Munde-
wa wakwe kamwinanga kamutamila, Agwe mutumwa yehile, sikonele ubasi deni diya dyose howanitasa?
- 33 Nagwe isikwagile kumonela ubasi miyago wako, vina
- 34 aniye vo makonela ubasi gwegwe? Mundewa wakwe kasuha, kamulafa kwa wajelelo, hatta hoyahananga kuliha deni yakwe yose.
- 35 Nhaivo na Baba yangu wa kulanga kowatendela nyenye, vina musikuwonela ubasi kwa moyo wose munhu maswesa yawo.
- 19 YUWA hoyamala Isa mbuli zizi, kalawa mu Galilaya keja lwandi lwa Uyahudi kumwambu wa keli ya
- 2 Yardeni. Malundo mengi wamwandamila, kawahonya uko.
- 3 Mafarisayo wamusegelela wakumugesha wamusa vina viswamu munhu yamuleke mukagwe kwa chinghone
- 4 yose. Kahitula kawatamila, musisomile ya kwamba yeye yoilekawomba kukonga hakomba mulume na muke,
- 5 kalonga, kwa chinghone yiyi munhu yaleke Baba na nyina, ukiyende na mukagwe; nawo weli wokuwa
- 6 mutufi yumonga? Vina nhaivo si weli kayhi ninga mutufi yumonga. Bassi Mulungu yoile kawalungisa, Mwana munhu yahawabagule.
- 7 Wamutamila, futa nhani Musa kalonga, yamwinghe
- 8 khati ya talaka yamuleke? Kawatamila, Musa kwa moyo wenu hono mikugutu kawengha ruhusa kuwaleka wake wenu; ninga kukonga kulongola si nhaivo.
- 9 Nikuwatamila nyenye, yeye wose iyekumuleka mukagwe, ninga kwa kuhengilila yahakwela yungi ya-

MATTAYO, XIX.

kwingilila; naye iyekumukwela yoilekalekwa yekwingilila.

Wasungula wakwe wamutamila, mbuli ya munhu 10
na mukagwe yahowa vina yaya, ibeka yahakwele.
Kawatamila, wasikuhokela wose nonga idya, ninga 11
awoile wenghigwa. Kwina matowashi wengi awoile 12
welekwa nhavi kukonga munda mwa nyina; kwina
matowashi wamonga woile wakitenda maksayi na
wanhu; kwina matowashi wamonga awoile wakitenda
matowashi kwa chinghone ya Undewa wa kulanga.
Iyekudaha kuhokela, yahokele.

Bassi wamwigalila wadodo, yawagume mikono 13
yakwe, yawatasile; Wasungula wawatendela ukali; 14
ninga Isa kawatamila, lekeni wadodo, uhawalemese
kwija kwangu, kwa nhani awoile vina wawa Undewa
wa kulanga ni wawo. Kawaguma mikono, kalawa uko. 15

Keja yumonga, kamutamila, fundi muswamu, 16
nonga nhani swamu yonihananga kutenda, nyone
ugima wa majua gose? Kawatamila, nhani ukuni- 17
nanga muswamu? Kusina muswamu ninga yumonga,
naye Mulungu. Uhabananga kwingila mu ugima,
zikole zimbuli. Kamutamila, mbuli zi hoki? Isa 18
kalonga, uhakome, uhengilile, uhahije, uhalonge
udasi, uwatunye Babako na nyina, na umwende 19
miyago wako vina moyo wako. Mwanike kamu- 20
tamila, zizi zose nizikola kukonga udodo wangu:
nihunguka choni kayhi? Isa kamutamila, vina 21
ukuhananga kuwa mukiligana, luta ugule sawo yako
uwenghe wakiwa; na kokona sawo kulanga; wije
unyandamile. Mwanike hoyahulika nonga yiyi 22
kaluta kwakwe kona usungu; kwa nhani sawo
yakwe nyingi.

Isa kawatamila wasungula wakwe, chaweru, niku- 23
watamila ya kwamba nghugutu iyena sawo kwingila
mu undewa wa kulanga. Nikuwatamila kayhi ni 24
mhufu ngamila yakole mu dihengele dya sindano,
kusuma awena sawo yengile mu Undewa wa Mu-
lungu.

Wasungula wakwe howahulika yaya wajuma muno, 25
walonga, ni nani kayhi iyekudaha kuhona? Kawa- 26
langisa Isa, kawatamila, kwa wanhu isikudahika; kwa
Mulungu mbuli yose ikudahika.

MATTAYO, XIX. XX.

- Kahitula Petro, kamutamila, sese chileke zose,
 27 chikwandamila: chokona choni kayhi? Isa kawa-
 tamila, chaweru nikuwatamila ya kwamba nyenye
 moilemunyandamila, mu cheleko cha kele, hoyoha-
 28 nanga kwikala Mwana wa munhu mwigoda dya
 Undewa dyakwe, nanye mōkwikala mu magoda ikumi
 na mili mukuwalamula makungugo ikumi na weli
 29 wa Israeli. Na yeye wose yoilekalekwa zinyumba,
 hagela ndugu, hagela lumbu, hagela Baba, hagela
 nyina, hagela muke, hagela wadodo, hagela mugunda,
 kwa chinghone ya disina dyangu, kokona kayhi
 30 mikangha chidole, na kohala ugima wa katali. Ninga
 wengi awoile wa kulongola wokuwa wa kumpero, na
 wa kumpero wokuwa wa kulongola.
- 20 KWA nhani Undewa wa kulanga ukiligana na
 munhu mwene nyumba yoile kalawa nousikusiku
 kuwahananga walimi mu mugunda wa malela yakwe,
 2 Na hoyamala kulagana na walimi kwa dinari kwa
 ijua kawatuma mu mugunda wa malela yakwe.
 3 Kalawa vina musangalalo, kona wengi wemile mu
 4 chibuga, wachaka milimo; kawatamila, luteni nanye
 mu mugunda wa malela gangu, na ichinyagile no-
 5 wengha. Waluta. Kalawa kayhi vina mu misi gati
 6 na dijua diwogoke, katenda nhaividya. Kalawa vina
 dijua dikuswa, kona wengi wemile wachaka milimo
 kawosa nhani mu kwima baha misi yose chaka?
 7 Wamutamila kwa chinghone hasina munhu yoile
 hachituma. Kawatamila, luteni na anye mu mu-
 gunda wa malela na choile cha kuliganisa mokwin-
 ghigwa.
- 8 Na dijua dihoswa, Mundewa wa mugunda wa
 malela kamutamila musungula wakwe, wenange
 walimi uwenghe mufungulo uhakonga na wadya wa
 9 kumhero hatta wadya wakulongola. Na waheja wa-
 wo wa dijua duswile wahokela wa wose munhu dinari.
 10 Na waheja wadya wa kulongola, wagamba mayage
 wokwinghigwa zingi; wahokela nawo wose munhu
 11 (lupande) dinari. Howahokela, wamutamila mwene
 12 nyumba, walonga, wawa wa kumhero watogoma
 chidodogo du, nagwe kuwaliganisa naseye choile
 13 chodoka na nkugutu na difuke dya hamisi. Kamu-
 hitula yumonga yawo kagamba, miyangu, sikubanile.

MATTAYO, XX.

Hulagana naniye kwa Dinari? Londa yoile yako 14
luta kwako. Nikwenda kumwingha ayu wa kumhero
vina gwegwe. Si viswamu nitogomele zoile zangu 15
vo nyendile aniye? Hagela digiso dyako diha kwa
chingbone kuwa muswamu aniye? Nhaivo awaku- 16
nyuma wokuwa wakulongola, na wa kulongola wa
kunyuma; Kwa nhani wengi wakwinangigwa wakefu
wasaguligwa.

Kakwila Isa kuluta Yerusalemi; kawalonda wasun- 17
gula ikumi na weli kwa chinyele mu njila kawatami-
la. Langiseni chikukwila hatta Yerusalemi; na 18
Mwana wa munhu kolafigwa kwa wakohani wakulu
na kwa wawandiki, nawo wamulamula kufa, na womu- 19
lafa kwa makungugo wamutendele museigo, na wamu-
towe na womutungika; hatta dijua dya kadatu ko-
kwinuuka.

Nyina wa waana wa Lebedayo kamusegelela na wa- 20
nagwe, yukumufugamila, kahananga kutasa kwakwe.
Kamutamila, ukuhananga choni? Kamutamila, 21
ulonge waana wangu weli wawa wekale, yumonga
mukono wa kulume wako, na yumonga mukono wa
kumoso wako, mu Undewa wako. Isa kahitula, ka- 22
longa hamumanyile dyomukuhananga. Modaha kun-
ywa chikombe chonikuhananga kunywa aniye, na
kubatizwa kwa ubatizo vonikubatizwa aniye? Wamu-
tamila, chodaha. Kawatamila, mokunywa chikombe 23
changu, na kwa ubatizo vonikubatizwa aniye moba-
tizwa; ninga kwikala mukono wa kulume na mukono
wa kumoso wangu, si kwangu nilafe, ninga kwawo
awoilewatendeligwe na Baba yangu.

Na wadya ikumi howahulika wasuha na ndugu 24
weli. Ninga Isa kawenanga kawatamila mumanya 25
ya kwamba wijumbe wa makungugo wakuwatema,
na wa kulu wawo wakuwatendela ngufu. Ninga 26
kwenu si nheivo; yeye wose iyekuhananga kuwa
mukulu kwenu, yawagojele; na yeye wose iyeku- 27
hananga kuwa wa kulongola kwenu, yowe mutu-
mwa wenu. Vina Mwana wa munhu hejile kutogo- 28
melwa, ninga kutogoma, na kulafa muye wakwe kwa
uhonya wa wengi.

Na howowa wakulawa Yeriko malundo mengi wa- 29
mwandamila. Na wadula weli wakwika mu mpero

MATTAYO, XX. XXI.

- 30 mwa njila, howahulika ya kwamba Isa kagenda watu-
 la chowe, walonga, uchonele ubasi, Mundewa Mwana
 31 wa Dawudi! Malundo wawajojela wanyamale, ninga
 wongesa kutula chowe, wakulonga, uchonele ubasi
 32 Mundewa, Mwana wa Dawudi. Isa kema kawen-
 nanga kalonga mukunihananga choni niwatendele
 33 choni? Wamutamila, Mundewa, meso yetu yagu-
 buke. Isa kawonela ubasi, kawakwafa meso; silu-
 daha meso yawo yona, wamwandamila.
- 21 HOWOWA wakusegelela Yerusalemi, wafika mu
 Betufage kwa ditunda dya Zeituni, Isa yawatuma
 2 wasungula weli, kawatamila, luteni ukaya ha mwa-
 mbu siludaha momona njowe yohigwa na mwana naye;
 3 moholeni, munigalile. Na vina munhu yahawatamila
 mbuli, longeni, Mundewa no yeye yekuwahananga;
 no siludaha kotuma.
- 4 Yaya yose yatendigwa, yafuluswe goile galongigwa
 5 na mugonesi, yahalonga, mutamileni mundele Sayuni,
 langisa, Mundewa wako yekwija kwako, iyena digoya,
 kakwila njowe, na mwana njowe mwana wa njowe.
- 6 Wasungula waluta watenda vina voyawalagisa Isa.
 7 Wamwigalile njowe na mwana, weka muchanya yawo
 8 suke zawo wamukwisa muchanya yawo. Na wengi
 wakumwandamila watandika suke yawo mu njila;
 wamonga wadumula makungo ga mabiki watandika
 9 mu njila. Na malundo awalongola na awekwanda-
 mila watula chowe, walonga, Osana Mwana wa
 Dawudi; no yeye mumotigwa iyekwija kwa disina
 10 dya Mundewa; Osana muchanya yose. Hoyengila
 mu Yerusalemi kaya yose ikuhusahusa wakulonga.
 11 Nani yuyu? Malundo yalonga yuyu no yeye Isa.
 Mugonesi yalawila Nazareti ya Galilaya.
- 12 Isa kengila mu Nyumba ya Mulungu, kawawinga
 wose awekugula na awekutenda ugusi mugati mu
 nyumba kabidula meza zawo awekwasakanya fetha,
 13 na howokwikala wawo awekugula njiwa. Kawa-
 tamila, iwandikwa, nyumba yangu yokwinangigwa
 nyumba ya kufuga; nanye muitenda igulilo dya
 wahiji.
- 14 Na wadula na awekuchenghulila wamwijila mu
 hekalu, kawahonya.
- 15 Wakohani wahulu na wawandiki, howona majuma

MATTAYO, XXI.

yoilekatenda na wanike awekutula chowe mu hekalu, 16
 wakulonga, Osana, Mwana wa Dawudi, wasuha muno, 16
 wamutamila, wakuhulika wawa, dyowakulonga? Isa
 kawatamila, chaweru, musisomile hamei, kwa mulomo
 wa wadodo na awekongha ifuluka kutogoligwa? 17
 Kawaleka, kalawa kaya hatta Betaniya, kasinda 17
 kudya.

Hatta no usiku koya ukaya, kakoligwa na njala. 18
 Kona mukuyu dimwedu mu njila, kadifikila, yahone 19
 chinhu ninga manyagala chaka, kautamila, uheleke
 mamudiyo kayhi hatta majua gose Mukuyu unyala
 siludaha. Wasungula wona wajuma, walonga, unyala 20
 nhani dibiki siludaha! Isa kahitula, kawatamila 21
 chaweru nikuwatamila, vina kusigwa muile na kuhu-
 wila, hono musingile na kuhusahusa, kusigwa, muile
 mukutenda si yiyi du mu mukuyu, ninga muhaulonga
 ditunda didi, dialafigwe, utagigwe mu luwanda, yoten-
 digwa; na dyo dyose dyo mukuhananga mu kutasa, 22
 muhowa na kuhuwila, dyomuhokela.

Keja mu hekalu; na hoyowa yakufunda, wakohani 23
 wakulu na wagosi wa wanhu weja, walonga, kwa
 ngufu nhani ukutenda nhavi? na kwinghigwa ni
 nani ngufu yiyi? Kahitula Isa kawatamila naniye 24
 niwosa mbuli inwedu: muhanihitula, nowatamila
 kwa ngufu nhani nikutenda nhavi. Ubatizo wa 25
 Yohana ulawa hoki? mu ulanga hagela mu wa-
 nhu? Wagelagela wawo kwa wawo walonga, chi-
 hamutamila mu ulanga, kolonga, nhani musikumu-
 hulika? Kusichilongile, mu wanhu chikogoha ma- 26
 lundo, kwa nhani wose wakumona Yohana hakowa
 mugonesi. Wamuhitula Isa, walonga, chisimanyile, 27
 Naye kawatamila, aha aniye sikuwatamila kwa ngufu
 nhani nitenda nhavi. Mukona nhani? munhu yu- 28
 monga hakowa na waana weli; kamwijila wa ku-
 longola, kalonga, mwanangu luta diyero utende
 milimo mu mugunda wa malela yangu. Kahitula, 29
 kalonga sikuhananga; hanyuma kalamba kaluta.
 Kamwijila wa keli kalonga yayadya, Naye kmauhitula 30
 kalonga, nikuluta Mundewa; yahalute. Ye hoki wa 31
 wawa weli yoilekatenda dyoyendile Babakwe? Wamu-
 tamila, yudya wa kulongola. Isa kawatamila, cha-
 weru, nikuwatamila, mapublikano na awena chilanga

MATTAYO, XXI. XXII.

- wowalongolela nyenye kwingila mu Undewa wa
 32 Mulungu. Kwa nhani Yohana hakeja kwenu kwa
 njila ya kuliganisa, aha musimwihuwile ; ninga mapu-
 blikano na awena chilanga wamwihuwila ; aha nyenye
 homona musabiduka kayhi kumwihuwila.
- 33 Hulikeni fumbo yingi. Hakuwa munhu iyena
 nyumba, kahanda malela, kazungulusa ikiga, kakata
 ikolongo, kajenga munara, kaweka wakulima, katam-
 34 ba. Magera ga mamudiyo hokowa habehi kawatumila
 wakulima watumwa wakwe wahokele mamudiyo.
- 35 Walimi wawakola watumwa wakwe wamutowa yuyu,
 wamugumila yudya mawe, na yudya wamukoma.
- 36 Katuma kayhi watumwa wamonga wengi kusuma
 37 wawo wa kulongola, wawatendela nhaividya. Hanyu-
 ma katuma Mwanagwe, yakulonga, womutunya
 38 mwana wangu. Nawo wakulima howamona mwana,
 walonga wawo kwa wawo, yuyu no yeye muhasi.
 Nyaguleni chimukome, nase cholonda uhasi wakwe.
- 39 Wamulonda wamulafa mu malela wamukoma. Maye-
 40 kwija Mundewa wa malela kowatendela nhani walimi
 41 wadya. Wamutamila kowabana kwa vihile we-
 hile wadya ; na kowengha malela walimi wengi,
 awomuliha mamudiyo kwa magera yawo. Isa
 42 kawatamila musisomile hamei mu mawandiko, diwe
 dyowataga wajengi duwa ikulu dya kumpero. Mi-
 43 limo yakwe Mundewa yiyi na kujuma mu meso
 mwenu ? Kwa chinghone yiyi nikuwatamila, ya
 kwamba Undewa wa Mulungu wolafigwa kwenu, na
 wokwinghigwa ikungugo awekweleka mamudiyo ya-
 44 kwe. Naye iyekugwa muchanya ya diwe adi kobene-
 ka ; naye muchanya yakwe didi dyokugwa dyomu-
 45 bena hamei. Howakulika wakobani wakulu na
 Mafarisayo fumbo yakwe wabula hakawalonga wawo.
- 46 Na howahananga kumukola wogoha malundo, awoile
 wamona vina mugonesi.
- 22 ISA kahitula, kawatamila kayhi kwa fumbo, yaku-
 2 longa, Undewa wa kulanga ukiligana na Mundewa
 3 yumwedu yoile katenda lusona lwa mwanagwe. Ka-
 tuma watumwa wakwe yawenange awoile wenangigwa
 4 kwa lusona ; walema kwija. Katuma kayhi watumwa
 wamonga, yakulonga, watamileni awoilewenangigwa,
 langisa, nigolosa chakudiya changu nikoma ng'ombe

MATTAYO, XXII.

na kunona, na vose vuwa uko vifuluka; nyaguleni
 mulusona. Wamonga waluta kwawo wahahulike, 5
 yumonga mu mugunda wakwe, yumonga mu ugusi
 wakwe, awoile wasigala wawalonda watumwa wak- 6
 we wawatendela nyono, wawakoma. Mundewa hoyah- 7
 hulika kono nyono katuma wajelelo wakwe kawabana
 awekukoma wadya, kasoma kaya zawo. Kawatamila 8
 watumwa wakwe, lusona lifuluka, awadya awoile
 wenangigwa isiwagile. Bassi luteni hatta kumhero 9
 ya njila na wose vomukona wenangeni mu lusona.
 Watumwa wadya walawa mu njila wakonghola wose 10
 awonile na wehile na waswamu, lusona imema wageni.
 Hoyengila Mundewa kawalangisa wageni, kona uko 11
 munhu ihekuvala suke dya lusona. Kamutamila, 12
 mbwiyangu, kwingila nhani baha honohuwile kuwa na
 suke ya lusona? Kanyamala'si Mundewa kawatamila
 watogoma, moheni mikono na migulu, mukamwigale, 13
 mumutage mu chilo cha kunje; no uko chililo na kulu-
 ma meno. Kwa nhani wengi awekwinangigwa, wasa- 14
 guligwa wakefu. Mafarisayo waluta watenda chalo 15
 wambagule kwa nonga. Wamwigalila wasungula wa- 16
 wo hamwedu na Maherodiani, walonga, Mufundi, chi-
 manya ukulonga chaweru, na ukufunda njila ya Mulu-
 ngu mu chaweru, aha hukigoyagoya kwa munhu, kwa
 nhani hukulangisa chewo cha wanhu. Bassi uchita- 17
 mile, ukona nhani? ni viswamu kumuliha Kaisari
 isinde hagela sinhaivo? Kawamanya Isa wihi wawo, 18
 kalonga nhani mukunigesa, anye wadasi? Nyonese 19
 fetha dya disinde. Wamwigalila dinari. Kawatamila, 20
 ya choni chifano achi, na iwandiko adi? Wamutamila
 ya Kaisari. Kawatamila, mulihile Kaisari voile va 21
 Kaisari, na Mulungu voile va Mulungu. Howahulika, 22
 wajuma, wamuleka, waluta kwawo.
 Idjua idiya wamusegelela na Masadukayo, awe- 23
 kulonga kusina kwinuka, wamusa walonga, Mufundi, 24
 Musa hakalonga, munhu yahofa, honohowile na mudo-
 do, ndugu wakwe yamukwele mukagwe, yamonele
 munduguze welekwa. Hakuwa uko kwetu ndugu 25
 mufungate; naye wa kulongola kakwela muke, kofa,
 hena mwana, kamulekela munduguze mukagwe wa-
 kwe. Nhaivo na wa keli na wa kadatu, hatta yudya 26
 wa mfungate. Kumhero wa wose kofa na mwana- 27

MATTAYO, XXII. XXIII.

- 28 muke. Mu kwinuka kokuwa wa hoki wa mufungate ?
 29 Kwa nhani wose hawowa naye ? Kahitula Isa kawa-
 tamila, muswesa musimanyile mawandiko aha ngufu
 30 zakwe Mulungu. Kwa nhani mu kwinuka wasiku-
 kwela, aha wasikukweligwa, ninga wako kulanga vina
 31 malayika wa Mulungu. Na kwa kwinuka ya kufa,
 32 musisomile dyoile dilongwa na Mulungu, yakulonga,
 Aniye ni Mulungu wa Ibrahimu, na Mulungu wa Isa-
 aka, na Mulungu wa Yakobo ? Mulungu si Mulungu
 33 wa kufa, ninga wawo awoile womi. Malundo howahu-
 lika, wafutuka kwa mafundo yakwe.
- 34 Na Mafarisayo, howahulika ya kwamba kawanya-
 35 masa Masadukayo, wakikonghola hamwedu. Na yu-
 monga wawo mutenda inonga kamusa yakumugeza,
 36 kalonga, Mufundi, mbuli i hoki yoile nghulu ya tora-
 37 ti ? Isa kawatamila, mwende Mundewa Mulungu
 wako kwa moyo wako wose, na kwa muye wako wose,
 38 na kwa mizungu yako yose. Ayi noiyo mbuli ya
 39 kulongola na yoile nghulu. Na ya keli ikiligana
 naye, mwende miyago wako vina moyo wako.
 40 Mu mbuli azi kele zenazo torati yose na mugonesi
 41 wose. Mafarisayo howakikonghola Isa kawoza, ka-
 42 longa, mukumona nhani Masiya ? ni Mwana wani ?
 43 Wamutamila, Wa Dawudi. Kawatamila, kwa nhani
 kayhi Dawudi kwa Muye yakumutamila Mundewa,
 44 yakulonga, Mundewa hakamutamila Mundewa wa-
 ngu, wikale mukono wangu wa kulume, hatta honi-
 hananga kwika waghondo wako hasi ya migulu
 45 yako ? Vina Dawudi kamwinanga Mundewa wakwe,
 nhani ni Mwana wakwe ? Hadahile munhu kuhitula
 nonga ; aha kukonga dijua diya hadahile munhu ku-
 musa kayhi.
- 23 ISA kawatamila malundo na wasungula wakwe,
 2 kalonga, Wawandiki na Mafarisayo wekale mwigoda
 3 mwa Musa ; nanye dyose dyowatamila mudikole,
 dikoleni muditende ; ninga dyowokutenda wawo
 muhatende, kwa nhani wakulonga aha wasikutenda.
 4 Kwa nhani wokoha mitegulo mizito ni isikudahika
 kudinguka waiguma wanhu mu mayega, nawo
 5 wasikuhananga kuisingisa kwa chidole chawo. Wose
 dyowokutenda wakutenda ninga wakonigwe na wanhu.
 Wakukangula fulakateriya yawo, wakutenda makulu

MATTAYO, XXIII.

masasi ya lebasi zawo. Wakwenda hanhu ha kulo- 6
ngola mu lugota, na magoda ga kulongola mu masu-
nagogi, na kulamusa mwigulilo, na kwinangigwa na 7
wanhu Mwalimu, Mwalimu. Nyenye muhenangigwe 8
Mwalimu; kwa nhani yumonga yu Mufundi wenu,
noyeye Masiya, nanye wose wandugu. Muhamwina- 9
nga munhu mu chilunga Baba, kwa nhani yumonga
Baba yenu, yoile kulanga. Muhenangigwe wafundi: 10
kwa nhani yumonga Mufundi wenu, no yeye Masiya.
Naye yoile mukulu wenu yowe mutogoma wenu. 11
Yeye wose iyekitunya, kobesigwa; na wose iyekibesa 12
kotunyigwa.

Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo, wadasi! 13
musinga Undewa wa kulanga kumwande ya wanhu:
musikwingila nyenye, aha awoile kuwa awekwingila
musikuleka kwingila.

Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo, wadasi! 14
mukudiya mu nyumba mwa wegane, na mukitenda
vina kutasa muno: kwa chinghone yiyo mokongeswa
kuligitwa.

Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo, wadasi! 15
musunguluka mu lwanda na chilunga kumutenda
munhu yumonga mubiduka, na ha homwamona muku-
mutenda Mwana wa Jehannum mikangha mili kusu-
ma wenecho.

Usungu wenu, vilongozi wadula, umukulonga, wose 16
iyekwilaha kwa hekalu, si mbuli; naye iyekwilaha
kwa thahabu za hekalu, kakiyoha! Anye wabwarata 17
na wadula; ihoki nghulu, thahabu hagela hekalu
dyoidisunhigwa thahabu? Kayhi, wose iyekwilaha 18
kwa mathbahu, si mbuli ninga wose iyekwilaha kwa
sadaka yoile muchanya yakwe kakiyoha. Anye wa- 19
bwarata na wadula: ihoki nghulu, sadaka hagela
mathbahu yoile isunhika sadaka? Chaweru iye- 20
kwilaha kwa mathbahu, yakwilaha kwa yiyo na kwa
wose choile muchanya yakwe; naye iyekwilaha kwa 21
hekalu, yakwilaha kwa nyiyo na kwa yeye iyekwikala
umo; naye iyekwilaha kwa difunde yakwilaha kwa 22
mwikalo wa Mulungu na kwa yeye iyekwikala mu-
chanya yakwe.

Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo, wadasi! 23
mukuliha zaka za naana na bizari na kuminni, na

MATTAYO, XXIII.

- muleka mbuli nghulu ya inonga, kulamula, na ubasi, na kuhuwila : yaya yawagila kuyatenda, aha muhaleka
- 24 yadya. Anye vilongozi wadula mukukima njuguni mukumela ngamila.
- 25 Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo wadasi ! mukutenda ujeru yoile kunje ya chipecyu na nyungu,
- 26 na kwa kugati wamema uhiji na uvinju. Agwe Fari-sayo mudula hevuga kukonga yoile kugati ya chipecyu na nyungu, na voile kunje vuwe vijeru.
- 27 Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo, wadasi ! mukiligana na vilalo voile vibakigwa ujeru, kwa kunje ikonigwa viswamu ninga kwa kugati imema maguha
- 28 ya kufa na wafu wose. Nhaivo naye kwa kunje mukonigwa na wanhu vina awena kuliganisa, ninga kwa kugati imema udasi na ubala.
- 29 Usungu wenu, wawandiki na Mafarisayo, wadasi ! mukujenga vilalo vya wagonesi, na mukuhamba magelagela ya wena kuliganisa, na kulonga, vina sese kusigwa choile magera ga Baba wetu, kusigwa chishi-
- 31 hasile nawo mu sakami ya wagonesi. Nhaivi; muki-konyesa mitufi yenu ya kwamba no nyenye waana
- 32 wawo awoile wakoma wagonesi. Nanye memeseni chipimo cha Baba zenu.
- 33 Anye njoka, waana wa majoka, motija nhani kula-
- 34 mula ya Yehannum ? Kwa chinghone ayi, Langiseni, niwegalila wagonesi na wena mizungu na wawandika ; anye mowakoma na mowatungika awamonga wawo ; na wamonga wawo mowatowa mu masunagogi yenu,
- 35 na mowawinga mu kaya kwa kaya : mulekeligwe sakami ya kuliganisa yoile itika mu isi, kukonga sakami ya Habili yoile kena kuliganisa, hatta sakami ya Zakariya wa Barakiya yo moilemumukoma muchirigati ya Hekalu na mathabahu. Chaweru, niwatamila
- 36 mbuli azi yose zofika cheleko achi. Yerusalemi, Yerusalemi, goukukoma wagonesi, goukuwagumila mawe woile wegaligwa kwako ; madjua mengahi nihananga kuwakonghola waana wako, vina nghuku vo ikukonghola waana wakwe hasi ya mabawa, ninga
- 38 musifumile ? Langiseni nyumba yenu ilekigwa chaka.
- 39 Kwa nhani niwatamila, musinyona kukonga ijua, hatta homugamba, kamotigwa, iyekwija kwa disina dyakwe Mundewa.

MATTAYO, XXIV.

ISA kalawa kaileka hekalu; weja wasungula **24**
 wakwe wamonese majengo ya hekalu. Isa kawata- **2**
 mila, musikuyona yaya yose? Chaweru nikuwatami-
 la, disisigala baha diwe muchanya ya diwe disikugwi-
 sa? Hokowa yakwikala hasi muchanya ya mwitunda **3**
 dye Zeituni, wasungula weja kwa chinyele, wamu-
 tamila, uchitamile mbuli yiyi yokuwa milaki? ni yoni
 chitangilo cha kwija kwako, na ya kumpero ya isi?

Isa kahitula, kawatamila, langisa munhu yahawa- **4**
 danhilise. Nhaivo wengi awobananga kwija na disi- **5**
 na dyangu, wakulonga, aniye Masiya; na wowadanhilisa
 wengi. Nanye mohulika nghondo na mbuli za
 nghondo. Langiseni, muhogohe; suti yaya yose **6**
 yokuwa; ninga kumhero isinanti ije ikali. Kwa **7**
 nhani ikungugo dyo kwinukila ikungugo, na Undewa
 muchanya ya Undewa; zokuwa uko na njala, na uta-
 mu, na masingisika hanhu hanhu. Azi no zizi kulo- **8**
 ngola wa usungu. Hobaho wowalafa nyenye kubu- **9**
 lagwa na wowakoma; na mosuligwa na makungugo
 yose kwa chinghone ya disina dyangu. Nobaho **10**
 wengi wosuligwa, nawo wokilafa na wokwisula. Na **11**
 wagonesi wengi wa udasi woleguka, na wodanhilisa
 wengi. Na kwa chinghone ya kumema wihi, kwenda **12**
 ya wengi yohola. Naye iyohananga kwikala hatta **13**
 kumhero kohona. Na nsachilo iyi ya Undewa yolo- **14**
 ngigwa mu chilunga chose kwa kukonya mu maku-
 ngugo yose; hanyuma mperu yokwija.

Magera yomuhananga kona kusulwa dya ukiwa, **15**
 dyoyalonga mugonesi Danyeli, dikwima hanhu hasu-
 nhile: (iyekusoma yabule) magera gadya awoile mu **16**
 Uyahudi watije hatta mwitunda; awoile ukano waba- **17**
 hulumuke yachilonde chinhu ichuwile mu nyumba
 mwakwe. Aha iyoile kumugunda yahoye kunyuma **18**
 yalonde suke zakwe. Usungu wawo awena na inda **19**
 na awekonghesa majua gadya. Taseni kutijila kwenu **20**
 yahowe magera ya mpeho, aha dijua dya juma a pili.
 Kwa nhani kokuwa usungu mukugutu, vina yasoile **21**
 kukonga kulongola ya chilunga hatta diyero aha
 hoyokuwa hanyuma. Na madjua gadya hono zisihu- **22**
 nguka kusigwa hahone munhu; ninga kwa chinghone
 ya awena wasaguligwa wa Mulungu, majua yadya
 yohunguka.

MATTAYO, XXIV.

- 23 Magera gago munhu yahawatamila, langisa kowa
 24 baha Masiya, hagela, kowa kudya, muhahulike. Kwa
 nhani Masiya ga udasi wokwinuka na wagonesi wa
 udasi wokwinuka, nawo wolafa majuma makulu na
 majuma hatta kwagilisa, vina ikudaha nawo wanhu
 25 wasagule. Langiseni niwatamila, kwa chinghone ayi
 26 wahawatamila, kowa mu nyika, muhalawe; kowa
 27 mu nyumba mugati muhulike. Kwa nhani vina
 lumeme lukulawa kusika na lukumulika hatta ku-
 chanya; nhaivo na kwija kwakwe Mwana wa Munhu.
 28 Ho hose woile uko mutufi uko na njawanga woki-
 29 konghola. Na siludaha hanyuma ya kusungha ya
 madjua gadya, dijua dyogumigwa chilo na mwezi
 usilafa ujeru wakwe, na nyeredzi zolagala kulanga,
 30 na ngufu za ulanga zosingisika. Nobaho yoko-
 nigwa chitangilo cha Mwana wa Munhu kulanga;
 na makungugo gose ga mu isi yolila mawekumwona
 Mwana wa munhu, yekwija mu difunde dya ku-
 31 langa na ngufu na ukulu lugano. Naye kotuma
 malayika wakwe na digunda idina dijiwi dikulu,
 nawo wakikonghola wanhu wakwe mu mpeho inne
 kukonga songe ya ulanga hatta songe ingi.
 32 Mukifuse fumbo kwa mukuyu: makungo gakwe
 yahowa telele, yakabonhole manyagala, mumanye ya
 33 kwamba magera ya chibahu lwa habehi; nhaivo na
 nyenye homokona yaya yose, manyeni yuwa habehi
 34 mu mulango. Chaweru nikuwatamila, chisiluta
 35 cheleko achi hatta yaya yose hoyokuwa. Ulanga na
 isi yoluta: zimbuli zangu zisiluta.
 36 Ninga dijua diya na saa diya yasimanyile munhu, aha
 malayika wa kulanga, ninga Baba yangu yuwayeka.
 37 Ninga vina dijua dya Nuhu nhaivo na kuwa uko
 38 mwana wa munhu. Kwa nhani vina majua yoile ku-
 wa kumwande ya garika hawowa wakudiya, waku-
 nywa, wakukwela, wakukweligwa hatta dijua hoye-
 39 ngila Nuhu mu chombo, wasimanyile, hatta garika
 hodeja diwalonda wose nhaivo hoyohananga kuwauko
 Mwana wa munhu.
 40 Weli wakuwa uko kumigunda, yumwedu kolondi-
 41 gwa yumwedu kolekwa; waanawake weli wokuwa
 wakusaga, yumonga kolondigwa, yumonga kolekigwa.
 42 Ikaleni meso, kwa nhani musimanyile magera ho-

MATTAYO, XXIV. XXV.

yekwija Mundewa wenu. Ninga manyeni vina mwe- 43
ne nyumba kusigwa yamanyile magera muhiji hoyo-
hananga kwija, kusigwa yekale meso, aha hailekile
nyumba yakwe imoligwe. Kwa chinghone ayi nanye 44
mwime nghana; kwa nhani magera homukugamba
Mwana wa munhu yakwija.

Ni yehoki kayhi mutumwa yudya mwihuwila na 45
iyena mizungu, Mundewa wakwe yoile kamutenda
sungura mu nyumba mwakwe, yawenghe cha kudia
magera gakwe. Ibeka mutumwa yudya, Mundewa 46
wakwe hoyohananga kwija, yakumona yakutenda
nhavi. Chaweru nikuwatamila, kotenda mukulu mu- 47
chanya ya sawo yakwe yose.

Minga vina mutumwa yudya keha kolonga mu 48
moyo mwakwe, Mundewa wangu yakwikalisa kwija: 49
naye kokonga kuwatowa wayagwe wakwe, na kudiya
na kunywa hamwedu na wamolwa; Mundewa wa 50
mutumwa yudya kokwija dijua dyohekumulangilila,
na dijua dyoyehamanyile, naye komutema, na komu-
longa lwandi lwakwe hamwedu na wadasi; no uko
chililo na kuluma meno.

NOBAHO undewa wa kulanga wokiligana na wa- 25
ndele awanawali kumi, awoile walonda lumuli lawo
walawa kumulanga Mundewa wa lusona. Na wasano 2
wawo awena mizungu na wasano wabwarata. Nawo 3
awoile wabwarata walonda taa zawo, wasilonda na
mafuta. Wadya awena mizungu walonda na mafuta 4
mu vyombo vawo hamwedu na taa zawo. Naye 5
Mundewa wa lusona yahakwikalisa, wose wasisila,
wagana. Hatta chilo muchirigati, hena chowe, Mun- 6
dewa lusona yekwija; inukeni mumulutile. Nawo 7
wandele wose wenuka wagolosa taa zawo. Wabwa- 8
rata wawatamila awoile awena mizungu, chingheni
mafuta yenu; taa zetu zisima. Ninga awoile wa 9
mizungu wawahitula kwamba gasikwenela na sese na
nyenye, ninga mulute kwawo awekugula mone kugu-
la. Howowa wakuluta wagule, Mundewa lusona 10
keja, nawo awoile kuwa cha nghana wengila naye
kwa lusona; mulango uhindigwa. Hanyuma weja 11
awadya wandele wamonga walonga, Mundewa, Mun-
dewa, uchikumulile; Naye kahitula, kalonga, chaweru 12
niwatamila siwamanyile nyenye.

MATTAYO, XXV.

- 13 Nanye mwikale meso, kwa nhani musimanyile aha dijua aha saa hoyohanangakwija Mwana wa munhu.
- 14 Kwa nhani vina munhu mutambi kuluta chilunga choile kutari, kawenanga watumwa wakwe, kawengha
- 15 sawo zakwe, kamwingha yumwedu talanta sano, na yumwedu talanta vili, na yumwedu talanta imwe, wose munhu lwandi lwakwe; siludaha katamba.
- 16 Naye yoile kenghigwa talanta sano kaluta katenda
- 17 ugusi nayo, kona kwa kongesa na talanta sano. Nhaivo naye na talanta vili, kona kwa kongesa na talanta
- 18 vili. Naye yoile kenghigwa chimwedu kaluta kafukula mu musanga, kazifisa sawo ya Mundewa wakwe.
- 19 Majua mengi hoyaluta, keja Mundewa wa watumwa
- 20 wawo katenda kutala nawo. Keja yudya yoile kenghigwa talanta sano, kegala talanta vingi sano, kalonga, Mundewa hakuningha talanta sano, langisa, talanta sano kayhi zonyonile nazo kwa nyongesa.
- 21 Mundewa wakwe kawatamila, viswamu, mutumwa muswamu na kuhuwila: hakuwa kuhuwila kwa vinhu vikefu, nokutenda mukulu muchanya ya vinhu
- 22 vingi: ingile mu luseko lwa Mundewa wako. Keja naye na talanta vili kalonga, Mundewa, hekuningha
- 23 talanta vili kayhi zonyonile kwa kongesa nazo. Mundewa wakwe kawatamila, viswamu, mutumwa muswamu na kuhuwila hakuwa mwihuwila mu vinhu vikefu, nokutenda mukulu muchanya ya vinhu vingi: ingile
- 24 mu luseko lwa Mundewa wako. Keja naye yoile kenghigwa talanta imwe, kalonga, Mundewa, nikumanya Gwegwe munhu mukugutu, gougugola handile, gougukonghola hukwitila; nyogoha, niluta
- 25 niifisa talanta yako mu musanga; langisa, kwenayo
- 26 yoile yako. Kahitula Mundewa wakwe kamutamila, mutumwa keha na musoka; kunimanya ya kwamba nikugola nisihandile, na nikukonghola nisikwitila;
- 27 ikwagila kwika mali yangu nawo awekwasakanya;
- 28 naniye niheja nyone yangu na nyongesa yakwe. Mulegusileni talanta, mwingheni iyenazo talanta ikumi.
- 29 Kwa nhani wo wose iyenayo kokwinghigwa, kokuwa na wingi; naye iyechaka nayo kolegusilwa na che
- 30 yenacho. Mutageni mutumwa yehile mu chilo cha
- 31 kunje: no uko chililo na kuluma meno. Nhaivo hoyohananga kwija mwana wa munhu kwa ukulu

MATTAYO, XXV. XXVI.

wakwe na malayika wasunhile wose, naye kokwikala
mwigoda mwa ukulu wakwe, na makungugo yose 32
wokwikonghola kumwande yakwe, naye kowabagula
vina Mudimi yakubagula ngholo na mpene, na ko- 33
weka ngholo mukono wakwe wa kulume na mpene
mukono wa kumoso.

Hanyuma Mundewa kowatamila awoile mukono 34
wakwe wa kulume, nyaguleni, mumotigwa na Baba
yangu, haleni Undewa womwagolosiligwa kukonga
kulongola ya isi. Kwa nhani hanyuwa na njala 35
muningha chidiyo; hanyuwa na nghilu muningha
meji; hanyuwa mugeni, munisekelela; mwazi, muni- 36
vasa; hanyuwa mutamu, munigoyagoya; hanyuwa
mukohigwa, munijila.

Nawo awena kuliganisa wohitula, wakulonga, Mu- 37
ndewa, milaki hochakona na njala, chikwingha cha-
kudia, hagela na nghilu, chikwingha meji? Milaki 38
hochakona mugeni, chikusekelela, hagela mwazi, chi-
kuvasa? hagela milaki hochakona mutamu, hagela 39
kohigwa, chikwijila?

Mundewa kohitula yakuwatamila, chaweru niku- 40
watamila, vina vomwatenda yumongawo mudodo wa
ndugu zangu wawa, munitendela aniye.

Kumala kowatamila awoile mukono wa kumoso; 41
legukeni kumwande yangu, muligitwa, mu moto wa
katari, woile katendeligwa na Shetani na malayika
wakwe. Kwa nhani hanyuwa na njala, aha mu- 42
sininghile chakudiya, na hanyuwa na nghilu, aha 43
musininghile meji; hanyuwa mugeni, aha musinise-
kelele; mwazi, aha musinivase; mutamu, na kohigwa
aha musinijile.

Na wawa wamuhitula, wakulonga, Mundewa, mi- 44
laki hochakona na njala, hagela na nghilu, hagela
mugeni, hagela mwazi, hagela mutamu, hagela mu-
kohigwa, hono chisikugojele?

Naye howahitula kolonga, chaweru nikuwatamila, 45
vina hono musimutendele yumonga wawo wadodo
musinitendele aniye.

Na wawa woluta mu usungu wa majua gose : na- 46
wo awena kuliganisa mu ugima wa katari.

YUWA hoyamala mbuli zizi zose Isa kawatamila 26
wasungula wakwe, mumanye ya kwamba hanyuma 2

MATTAYO, XXVI.

ya majua meli yokuwa Pasaka, naye Mwana wa Mu-
nhu kolafigwa yatungikigwa.

- 3 Nobaho howakikonghola wakohani wakulu, na wa-
wandiki na wagosi wa wanhu, mu nyumba ya muko-
- 4 hani mukulu yoile kenangigwa Kayafa, watenda ifu-
- 5 mbi wakamukole Isa kwa ubala, wamukome. Wa-
longa si mu dijua dya siku kuu, ihowe wifu mu
- 6 wanhu. Naye Isa hoyowa mu Betaniya mu nyumba
- 7 mwa Simaoni iyena disango, kamusegelela mwanamuke na chibonge cha alabastro china manungha maswamu ya ukugutu mwingi, kagida mwitwi mwa-
- 8 kwe yahowa kekala hasi. Na wasungula wahona,
- 9 wona nyono, walonga, kwa choni wagilisi au? Kwa nhani manungha kusigwa iguligwa kwa sawo nyingi
- 10 na kusigwa wenghigwa wakiwa. Isa yahamanya, kawatamila, nhani mukumwibusa mwanamuke? Kanitendela mbuli swamu. Kwa nhani majua gose
- 11 mwenawo wakiwa, aniye musina majua gose. Yakuniguma mwili manungha aga, kwa kufukilwa kwangu kaitenda. Chaweru nikuwatamila, ho hose hoyi-
- 12 kulongigwa nsachilo ayi mu chilunga chose, yiyi hakaditenda mwanamuke yuyu dyolongigwa kwa kugelageswa wakwe.
- 14 Bassi yumonga wa ikumi na weli, disina dyakwe
- 15 Yuda Iskariota, hakaleta kwa wakohani wakulu, kawatamila, moningha choni, naniye nomulafa kwenu? Walagana naye kwa visandi makumi madatu ya
- 16 fetha; na kukonga dijuwa didyo kahananga nafasi yamulafe.
- 17 Hatta ya kulongola ya vinolo isigumigwe ilusu, wasungula hawamwijila Isa wamutamila, ukuhananga
- 18 chikugolosele kudiya Pasaka hoki? Kalonga, luteni kaya kwa inonani, mukamutamile, Mufundi yakulonga magera yangu ya habehi; notenda Pasaka kwako na
- 19 wasungula wangu. Wasungula watenda voyawalagisa Isa, wagolosa pasaka.
- 20 Hoyowa hegulo kekala hasi na ikumi na weli.
- 21 Howowa wakudiya kalonga, chaweru nikuwatamila, ya kwamba yumonga wenu no yeye yohananga kunilafa.
- 22 Wengilwa na ukiwa nyingi wakonga wose munhu
- 23 kumutamila, Mundewa, naniye? Kahitula, kalonga, yeye yoile kaguma mukono hamwedu naniye mu

MATTAYO, XXVI.

nhangulu, no yeye yohananga kunilafa. Mwana wa 24
munhu yakuluta vina voyawandikilwa, ninga usungu
wakwe munhu yudya iyohananga kumulafa Mwana
wa munhu! kusigwa ibeka munhu yudya kusigwa
nghelekwe. Yuda yoile kamulafa kahitula, kamuta- 25
mila, Mwalimu ni nene? Kamutamila, kulonga.

Na howowa wakudia, Isa kalonda chinolo kalumba, 26
kabendula, kawengha wasungula, yakulonga, londoni,
diyeni; nouwo mutufi wangu. Kalonda chipeyo 27
kalumba, kawengha, yakulonga, yunyweni kwa achi
wose; Kwa nhani achi ni sakami yangu ya malaga- 28
no mashya, yoile itika kwa wengi kwa kulegusa kwa
wihi. Nikuwatamila ya kwamba sikunywa kayhi 29
imudyo adi dya malela, ninga dijua diya honihananga
kunywa hamwedu nanye dishya mu Undewa wa Baba
yangu.

Na howamala kwimba Zaburi walawa waluta 30
mwitunda dya Zeituni. Isa kawatamila musunghig- 31
wa mose kwa chinghone yangu chilo achi: kwa nhani
iwandikwa, nomutowa Mudini, na ngholo za ditewa
zomwaguka. Naniye manikwinuka nowalongolela 32
hatta Galilaya. Petro kahitula, kawatamila, nati- 33
wasuligwa wose kwa chinghone yako, aniye sisuligwa
hamei. Isa kamutamila chaweru nikukutamila, chilo 34
achi kumwande ya kwika jogolo konikana mikangha
midatu. Petro kamutamila, ihanyagila kufa uagwe, 35
sikukana. Wasungula wose walonga nhaivi nhavi.

Isa kafika nawo hanhu hekwinangigwa Gethsema- 36
ne kawatamila wasungula, ikaleni baha, nihaluta
nifuge kudya.

Kalonda Petro na waana weli wa Zebedayo, kako- 37
nga kuwa na usungu na kusinduka kwingi. Kawa- 38
tamila muye wangu wina usungu wingi hatta kufa;
ikaleni baha mukatase naniye. Kaluta hamwande 39
chidodo kafugama katasa, kalonga, Baba yangu, vina
chaweru, nichileke chikombe achi; ninga si vina
vonihananga aniye, ninga vina gwegwe. Kawasege- 40
lela wasungula, kawona wagona. Kamutamila Petro,
kumbe musikudaha kwikala meso naniye hatta saa
imwedu. Ikaleni meso mukatase, mubengile mu 41
magesa. Muye nouwo muhufu, ninga mutufi usoka.

Kaluta kayhi mukangha wa keli katasa, kalonga, 42

MATTAYO, XXVI.

Baba yangu, kwamba si ya chaweru chinileke chipeyo achi nihonywe, dyoukwenda gwegwe ditendigwe.
 43 Keja kawona wagona kayhi; kwa nhani meso yawo
 44 makugutu. Kawaleka kaluta katasi kayhi mikangha
 45 wa kadatu, ya kulonga mbuli yiyidiya. Keja kayhi kwa wasungula wakwe, kawatamila, goneni sambiha hatta kumhero mubwihile.

Dijua disegelela na Mwana wa munhu yalafigwa
 46 mu mikono mwa awena wihi. Inukeni, chilute kwetu, Langiseni, yeye keja iyekunilafa.

47 Hatta hoyekulonga na Yuda yumonga wa ikumi na weli hakeja, na malundo mengi naye awena mimage na mapulo, awalawile kwa wakohani wakulu na wagosi wa wanhu. Bassi yeye yoile kamulafa hakawengha chitangilo, yakulonga, yonihananga kunonela, noyeye yuyo; mukoleni. Siludaha kamusegelela Isa
 49 kalonga, mbukwa, fundi; kamunonela. Isa kamutamila, miyangu, kwija kwa choni? Nawo weja wamuguma Isa mikono wamukola. Na yumonga wawo awoile na Isa kagolola mukono kakwega mage wakwe, kamutowa mutumwa wa mukohani mukulu, kamutema nghutwi. Isa kamutamila yuisa mage wako hanhu hakwe: wo wose awe kulonda mage wokufa
 53 kwa mage. Ukugamba aniye sidaha sambiha kumutasa Baba yangu, naye konigalila nyongesa ya lejioni
 54 ikumi na weli wa malayika? Ninga yofuluka nhani mawandiko ya kwamba imwagila kuwa nhaivo.

55 Dijua didyo Isa kawatamila malundo, mulawa vina muchanya ya muhiji na mimage na mapulo munilonde? hanikala basi dijua kwa dijua nanye mu Sunagogi nikufunda, aha musinikolile. Ninga mbuli azi zose hazuwa mawandiko ya wagonesi yafuluke.

Bassi wasungula wose wamuleka watija.

57 Na wadya awamukolile Isa wamwigala kwa Kayafa mukohani mukulu; kawakwitang'hanyila wawandiki
 58 na wagonesi. Naye Petro kamwandamila kutali, hatta hekumbo kwa mukohani mukulu; kengila kugati kekala na watogoma, yone mhero.

59 Bassi wakohani wakulu, na wagosi; na deha yose, wahananga kukonya kwa udasi muchanya ya Isa
 60 wamukome, wasiwonile; Kwamba wakonyesa wa udasi wengi haweja wasonile. Kwa kumhero, wa

MATTAYO, XXVI. XXVII.

udasi weli haweja, wakulonga, Yuyu yakulonga, no- 61
daha kubana hekalu dya Mulungu na kudijenga kwa
majua madatu.

Kenuka mukohani mukulu, kamutamila, hukuhi- 62
tula mbuli? mbuli nyingahi wawa yowokulonga? Isa 63
kanyamala si: mukohani mukulu kahitula, nikwilahila
kwa Mulungu yoile mumi uchitamile kwamba no
Gwegwe Masiya, Mwana wa Mulungu. Isa kamu- 64
tamila, kalonga; ninga nikuwatamila, hanyuma
momona mwana munhu yakwikala mukono wa
kulume wa ngufu, yakwija muchanya ya difunde
dya ulanga.

Naye mukohani mukulu kadega suke zakwe, ka- 65
longa, kalonga udasi: chikuhananga nhani kayhi wa
konyesa? Langiseni, muhulika sambiha udasi wa- 66
kwe; mukona nhani? Wahitula imwagila kufa. 67
Nawo wamutwela mate muchibanga chakwe, wamu-
towa; wamonga wamutowa ikosi, walonga; uchitamile, 68
Agwe, Masiya, nani iyekutowile?

Bassi Petro kekala kunje mu dikumbo; keja mu- 69
ndele yumonga kalonga, na Gwegwe hakuwa hamwedu
na Isa wa Galilaya. Kakana kumwande ya wose, 70
yakulonga, sidimanyile dyoukulonga. Hoyalawa hatta 71
kumulango, yumonga kamona, kawatamila wanhu
awoile uko, na yuyu hakowa hamwedu na Isa Mu-
nazareti. Kakana kayhi kwa kwilaha, simumanyile 72
munhu yudya. Hanyuma chidodo, wanhu awoile 73
uko wakwima wamujojela, wamutamila Petro cha-
weru yako gwegwe yumonga wawo; lulimi lwako
lukukonesa. Kakonga kukiligita na kwilaha, simu- 74
manyile yuyo. Siludaha dika jogolo; Petro kagela- 75
gela nonga ya Isa, hoyamutamila, kumwande ya
kwika jogolo konikanila mikangha midatu. Kalawa
kalila muno.

IHOWA nousikusiku wakohani wakulu wose na 27
wagosi wa wanhu watenda ifumbi muchanya ya Isa,
wamukome. Wamoha, wamwigala, wamulafa kwa 2
Pontiyo Pilato, yoile kuwa mukulu.

Na Yuda yoile kamulafa, yahona ya kwamba kala- 3
muligwa kalamba, kawoisila wakohani wakulu na
wagosi isawo idya makumi madatu ya fetha, yakulo- 4
nga, nibana honilafile sakami isina mbuli. Walonga

MATTAYO, XXVII.

- 5 ichagila nhani? Langisa Gwegwe. Kataga fetha mu hekalu, kalawa, kaluta kakifuwa.
- 6 Wakohani wakulu wazilonda fetha, walonga, ni mwiko kuzika mu isanduku ya hekalu, kwa kuwa
- 7 diombe dya sakami. Watenda ifumbi, wagula nazo
- 8 luga dya mwumbi kutaga umo wageni. Kwa chinghone ayi luga ludya lukwinangigwa, luga lwa sakami
- 9 hatta diyero. Nouwo yongeswe goile galongigwa ni mugonesi Yertmiya, yakulonga, walonda sawo makumi madatu ya fetha diombe dyakwe yoile yegumigwe diombe, woile wamuguma diombe wadya waana wa
- 10 Israeli, wadilafa kwa luga wa mwumbi, vina Munde-wa voyanitamila.
- 11 Isa kema kumwande ya Mukulu, Mukulu kamusa kalonga no gwegwe Mundewa wa Wayahudi? Isa
- 12 kamutamila, kulonga. Hoyafukuzwa na wakohani
- 13 wakulu na wagosi, habitule mbuli. Pilato kamutamila hukuhulika mbuli nyingahi wakukonyesa? Aha
- 14 habitule mbuli hatta mukulu kajuma muno.
- 15 Bassi kwa dijua dikulu, Mukulu yokuwaholela wanhuhu mohigwa yumonga wowohananga. Majua gadya
- 16 hakuwa na mohigwa yehile disina dyakwe Barabba. Howowa walunda, Pilato kawatamila mukuhananga niwoholele nani? Barabba hagela Isa iyekwinangigwa Masiya? Kwa nhani kamanya ya kwamba wamulafa kwa uwifu wiha.
- 17 Hoyekala mwigoda dya kulamula mukagwe kamu-letela, yakulonga uhamutendele mbuli munhu yudya wa kuliganisa; kwa nhani nyodoka diyero na mbuli nyingi mu njozi kwa chinghone yakwe.
- 18 Na wakohani wakulu na wagosi wawafunda wanhu wamubhanange Barabba, wamwagile Isa. Mukulu kahlitula kawatamila, yehoki yomukuhananga niwoholele?
- 19 Walonga Barabba. Pilato kawatamila, Nimutendele
- 20 nhani Isa iyekwinangigwa Masiya? Wose wamutamila yatungikigwe. Mukulu kalonga, kwa choni? wihi waki woyatendile? Watula chowe chingi muno, wakulonga yatungikigwe.
- 21 Pilato hoyona hasumigwa hamei ninga uwifu ukugumigwa, kalonda meji, kanawa mikono kumwande ya malundo, yakulonga, aniye sina mbuli kwa sakami ya munhu ayu iyena kuliganisa; langiseni anye.

MATTAYO, XXVII.

Wahitula wanhu wose walonga, sakami yakwe mu- 25
chanya yetu na muchanya ya waana wetu.

Kawoholela Barabba, na yahamala kumutowa Isa 26
kamulafa yatungikigwe.

Nawo wajelelo wa Mukulu wamwigala Isa mu ma- 27
tewa ya wajelelo, wamulundilila wose. Walegusa 28
suke zakwe, wamuvasa na suke idunghu; wagolosa 29
kofiya ya miwa, wamwika mwitwi na mpando mu
mukono wakwe wa kulume, wafugama mafindi ku-
mwande yakwe, wamutendela museigo, wakulonga,
Mbukwa Mundewa wa Wayahudi, wamutwela mate 30
muchanya yakwe. Walonda mpando wamutowa
mwitwi. Wahamala kumuseigila, walegusa suke idya, 31
wamuvasa suke zakwe, wamulongosa kumutungika.

Na wahalawa wafika munhu wa Kurene disina 32
dyakwe Simani wamukola yamwigalile musalaba
wakwe. Wahafika hanhu ahekwinangigwa Golgotha, 33
maloholo yakwe, hanhu ha itwi wamwingha kunywa
siki yoile ihasigwa na safura; naye hoyaluma hendile 34
kunywa.

Wamutungika, wagawa suke zakwe, watowa kura, 35
ninga dyongeswe yoileyalongigwa ni mugonesi, hawa-
zigawa suke yangu watowa kura muchanya ya suke
zangu. Wekala hasi, wamumgojela. (37) Weka mu- 36
chanya ya ditwi dyakwe mushtaka wakwe woile uwa-
ndikigwa **YOYU NO ISA, MUNDEWA WA**
WAYAHUDI.

Na wahiji weli watungikigwa hamwedu naye, yu- 38
monga mukono wa kulume, na yumonga mukono wa
kumoso.

Wadya awekuluta, wamudumilisa, wakumsingisa 39
matwi, wakulonga, agwe goukudibana hekalu, gouku- 40
jenga kwa majua madatu, ukihonye mwenecho; vina
no Gwegwe Mwana wa Mulungu, uhulumuke musa-
laba. Nhaivo na wakohani wakulu wamutendela 41
museigo hamwedu na wawandiki na wagosi, walonga
hakahonya wanhu, hodoha kukihonya mwenecho, vina 42
no yeye Mundewa wa Israeli yadulike sambiha mu
msalaba, nase chomwihuwila. Kamwihuwila Mulu- 43
ngu; yamuhonye sambiha vina kamufumila; kwa
nhani kalonga, anie na Mwana wa Mulungu. Wahiji 44
kayhi woile watungikwe naye wamudumilisa.

MATTAYO, XXVII.

- 45 Bassi kukonga saa sita hakuwa chilo muchanya ya
 46 isi yose hatta saa a kenda, na kwa saa ya kenda Isa
 kalila kwa dijwi dikulu, yakulonga, Eli, Eli, lama
 sabakthani? maloholo yakwe, Mulungu wangu, Mu-
 47 lungu wangu, nhani kunileka? Wanhu woile uko
 48 wema walonga, yuyu yakumwinanga Eliya. Na
 siludaha munhu yumwedu kaluta lumangho, kalonda
 sifongo kaiguma na siki kengisa mu mugwami ko-
 49 nywesa. Wamonga walonga, leka chilangise vina
 Eliya kokwija yamuhonye.
- 50 Isa hoyalila kahi kwa dijwi dikulu kalafa muye.
 51 Na pazia dya hekalu didegeka kulawa kuchanya
 hatta hasi; isi isingizika; mawe gotulika; vilalo vi-
 52 gubuka, mitufi mingi ya wanhu wasunhile woile wa-
 53 gona wenuka, walawa mu vilalo, hanyuma ya kwinu-
 ka kwakwe wengila mu kaya isunhile, wonigwa ni
 wengi.
- 54 Bassi mukulu na wadya woile naye wa kumugoja
 Isa, wahona kusingizika na mbuli zoile zitendigwa
 wagoha muno, walonga, chaweru ayu Mwana wa
 Mulungu.
- 55 Hakuwa na waanawake wengi wakulangisa kutari,
 nowawo woile wamwandamila Isa kulawa Galilaya
 wamugojela.
- 56 Mu wadya hawowa na Mariyamu Magdaleni, na
 Mariyamu nyina wa Yakobo na Yose, na nyina yawo
 57 waana wa Zebedayo. Hoyafika hegulo, keja munhu,
 mugole wa Arimathaya isina dyakwe Yusufu, naye
 hakowa musungura wa Isa; kaluta kwa Pilato kahana-
 58 nga mutufi wa Isa. Pilato kalonga mutufi ulafigwe,
 59 Yusufu hoyaulonda mutufi kawoha mu suke njeru
 60 kawika mu chilalo chakwe yeye ishya dyoile kafukula
 mu diwe, kafingilisa diwe ikulu mu mulango wa chila-
 61 lo, kaluta kwakwe. Hawowa uko na Mariyamu Magda-
 lene, na Mariyamu yudya wa keli wekala kumwande ya
 62 chilalo. Dijua dya keli, dyoile hanyuma ya kugolosa
 wakohani wakulu na Mafarisayo wakikonghola kwa
 63 Pilato, walonga, Mundewa, chigelagela yudya mudasi
 yalonga yahowa mumi, hanyuma ya majua madatu
 64 nokwinuka. Bassi ulonge walange chilalo hatta lidjua
 dya kadatu; waheje wasungura wakwe mu chilo
 wamuhije, wakawatamile wanhu, kenuka mu chilalo;

MATTAYO, XXVII. XXVIII.

na iswesa dya kumhero dyosuma diya dya kulongola.
Pilato kawatamila mwenawo wajelelo, luteni mudi- 65
gojele vomudahile. Waluta walange chilalo, wadi- 66
guma diwe chitangilo, weka wemilisi.

JUMA a mosi hoyahera ija juma a Pili howeja 28
Mariyamu Magdaleni, na Mariyamu wa keli, kulangisa
chilalo.

Duwa isingisika ikulu; kwa nhani malayika wa 2
Mundewa hakadulika kulanga, keja kapidula diwe
mu mulango, kekala muchanya yakwe. Hakowa 3
yakonela vina lumeme, na suke yakwe njeru muno
vina thuluji. Wemilisi watetema kwa kumogoha, 4
wowa vina wafu.

Malayika kawahitula, kawatamila, wanawake, (6)Mu 5
hogohe nyenye; niwamanya mukuhananga Isa yoile
katungikigwa. Hachaka; kwanhani kenuka, voyal-
onga. Nyaguleni, langiseni hanhu hoyekigwe Mun-
dewa.

Luteni chimwande, muwatamile wasungula wakwe 7
kenuka mu chilalo; naye yakuwalongolela kaluta
Galilaya; no uko momona : langiseni, niwatamila.

Walawa kwa chimwande mu chilalo awena woga na 8
luseko lukulu, waluta mugulu wawatamile wasungula
wakwe. Hatta howowa wakuluta wawatamile wasu- 9
ngula wakwe, Isa keja kawatamila, mbukweni! weja
wamukola migulu, wamufugamila. Isa kawatamila 10
muhogohe : luteni mukawatamile ndugu zangu walute
Galilaya; no uko kowonyona.

Wadya howowa wakuluta, wemilisi wengila ukaya 11
wawatamila wakohani wakulu mbuli zose zoile
zitendigwa. Wakikonghola hamwedu na wagosi, 12
watenda ifumbi, wawengha wajelelo fetha zikuwenela,
wawatamila, Longeni, wasungula wakwe haweja mu 13
chilo wamuhija, hochowa sese mu nhongo; na 14
mukulu yahahulika yaya, chomufunda yeye na
chowatasa nyenye. Walonda fetha watenda vina 15
vowafundigwa; ihulikwa nonga yiyi mu Wayahudi
hatta diyero.

Nawo wasungula ikumi na yumwedu waluta Gali- 16
laya, hatta mwitunda dyo yawalagisa Isa. Wamona 17
wamufugamila; wamonga wona kusinhuka. Isa keja 18
kalonga nawo, kawatamila, ninghigwa ngufu zose mu

MATTAYO, XXVIII.

- ulanga na unu isi ; bassi luteni ; wafundeni makungugo
19 yose, muwabatize kwa disina dya Baba, na dya
Mwana na dya Muye Musunhile, muwafunde wakole
20 yose go noile niwalonga ; Naniye nabaho hamwedu
nanye majua gose, hatta kumhero ya isi. Hano.

IHERA.